

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Elofizetés: árak:
 Egy évre: Negyedévre 8 korona.
 Három évre 12 .
 Öt évre: Negyedévre 5 .
 Hét évre 20 .

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

== Egyezmény ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A városi jövedelmek szaporítása.

— nov. 2.

Az 1903-ik évre szóló városi költségvetés tárgyalása közben sok nevezetes tanulság merült fel a figyelmes szemlélő előtt. Egy pár jelenségre már többször rámutattam. Mindenesetre feltűnő dolog, hogy a városi tanácsot és a törvényhatósági bizottság tagjait csupán egyetlen cél vezette, hogy ugyanis a város kiadásait mentül jobban megszorítsák.

Más szóval a városi gazdálkodásban az egyedül üdvözítő politika ez idő szerint a megtakarítás rendszere. Megtakarítani minden áron minél többet: ez a jelszó, melytől a városi tanács és a városatyák többsége a város és a maga boldogulását várja, reméli.

A tisztviselők szeme előtt a választások lebegnek. December már nagyon közel van; a tisztújítás előtt tehát fölötte helyesnek látszik a takarékoság hangoztatása.

Már pedig a ki a város érdekeit mélyebb szempontok alapján vizsgálja, önkéntelenül rájön, hogy a valódi célravezető helyes városi gazdálkodás politikája nem a minél zsugoribb módon való megtakarítás, hanem csakis a jövedelmek szaporítása lehet.

A városi jövedelmeket rendszeresen, okszerűen, a polgárok megterhelése nélkül, a köztulajdon elprédálása nélkül szaporítani: ez az a bölcsesség, mely a város minden polgárát boldoggá, elégedetté tehetné.

Ámde itt aztán nagyszabásu tervekre van szükség; nem lehet bele nyugodni a máról holnapra ideig-óráig való kormányzásba. Egyrésztől elszántság, a polgári erény nyílt bátorsága kell; másrésztől a legfenségesebb önzetlen áldozatkészség.

Nem lehet ingadozni, tapogatózni; hanem habozás nélkül meg kell jelölni s egyben meg is kell nyitni azokat a forrásokat, melyek-

ből Debrecen városának egyetemese jóléte fakadhat.

Arról szó sem lehet többé, hogy a város visszafelé fejlődjék s lemondjon közművelődési, társadalmi, gazdasági, ipari, kereskedelmi s általános nemzeti hivatásának hű betöltéséről csupán azért, hogy adófizető polgárainak helyzetét némiképpen megkönnyítse.

Ennél fogva természetesen az következik, hogy gondoskodni kell megfelelő újabb jövedelmekről és a már meglévőknél okos értékesítés útján való gyarapításáról.

Ezeket az erőforrásokat megjelölni nem tartozik e felszólalás keretébe.

Egyet azonban nem hallgathatok el és ez az, hogy a debreceni ugynevezett kényes és veszedelmes kérdések sorából mihamar ki kell a polgári önfeláldozásnak emelnie a Hortobágyot.

Tessék már egyszer határozottan beszélni ebben a dologban. A Hortobágy igenis Debrecen város

Vasárnapra.

A Szabadság számára írta: Petár.

Izzó vasra lippenő hópehely nem olvad el oly hamar, mint a színész diésősége. Szinte azt lehet rá mondani, hogy ez a diésőség olyan fogalom, melyet a képzelődés szül, de a mely valóságban nincsen. Sőt még a képzelődés szárnya is lelankad és ikaruszi kudarcot vall, mihelyt arra kerül a sor, hogy a színész valamely alakításáról beszélünk olyanok közt, akik nem látták azt az alakítást.

Ez röviden annyit jelent, hogy a színész diésősége csak azok számára felfogható képzet, a kik születni és meghalni látták a pillanat elröppenő hatása alatt.

Épp ezért nincs nehezebb, mint a színész tegnapi játékaról a holnapnak hű képet rajzolni. A távol maradottak mindig álmélkodva és hitetlenkedve ol-

vassák, ha a jelenvolt magasztalja, a mit látott és hallott. A bírálat hiába iparkodik megközelíteni a játékot, a játék színeit, fogásait, a színész rendszerét, mely szerint a költő eszméit, gondolatait, örömét, bánatát, ujjongását, kétségbeesését át tudja ömlesztetni a saját vérebe, ereibe, lelkébe, sőt mi több, ebből a lélekből mint saját életműködését bírja azt ismét kisugárzani.

A mit a szemlélő feljegyezhet, igazán csak halvány árnyéka lehet annak az egésznek, mely sokszor a színészlelek darabokra tördelése, a legnemesebb törekvések vérhullajtása árán jegecedik a néző eleven gyönyörűségévé.

Hogy én mégis erre a munkára vállalkozom néha, annak egyszerű magyarázata a színészi alkotások mulandósága fölött érzett őszinte sajuálkozásom. Szeretném megkötni ama képzetek szárnyát, amik a színész lelkéből kiröppenve s mint hulló csillagok fényesikjai nvo-

mot nem hagyva suhannak elménken és szívünkön át.

Ime most is azon töprengök, nem volna-e rá mód, hogy megérezkítsem a pénteki este benyomásait, amikor Shakspeare szellemének mintegy tükréről szegődött egy rajongó művészlélek.

Ebben a silány földi vándorlásban nem ismerek tisztább gyönyörűséget, mint élvezni tudni Shaksperenek egy-egy remek művét. Shakspeare, aki Isten után legtöbbet alkotott, egymaga képes arra, hogy a kétségbeesetet visszaadja az életnek, midőn az ő fenséges eszméinek, gondolatainak örök harsonája megzendül.

És boldog az a színész, aki Shakspeare szavait úgy tudja ajkára venni, hogy az ne legyen istenkáromlás.

Pénteken este *A velencei kalmár* előadása ily értelemben valódi férfimunka volt.

A shakspearei színjáték egyik csodálatos élethűséggel megalkotott alakja,

Új műterem!

Van szerencsém a t. ez. közönség tudomására adni, hogy **Piacz-utca 34. sz. alatt, a m. kir. főposta mellett**

nyitottam. **Bátorkodom megjegyezni, hogy nálam tényleg csakis művészi kiviteü képek fognak előállítatni.**

nagyobb szabásu fényképészeti műtermet

Tisztelettel **Harth Gusztáv,** fényképész.

kizárólagos tulajdona. A jószágartók csak ős rossz szokás alapján megtört bitorlói nem létező jogoknak. Ezt a két tény eltagadni nem lehet.

A városnak tehát hasznosítania, jobban mondva értékesítenie kell a Hortobágyot. Ha kell méltányosság, ám éreztesse a város nagylelkűségét bizonyos határig; de azontul szigorúan érvényesülnie kell az alapelvnek: a város java a legfő törvény!

A kegyelet.

— nov. 2.

Napok, hetek óta csapatokban zarándokoltak ki az emberek a legszomorubb, legelhagyatottabb virágos kertbe: a temetőbe. Halotak napjára díszítik fel szeretteik sírját. A szülő korán elbucszott gyermekeit, a gyermek szerető anyjának, egykor gondos apjának sírját. A gyászos özvegy hitvese hantjára borul és a kegyeletes rokon a sírkő alatt emlékezik vissza a messze eltávozottra.

Valóban a legszebb ünnep ez: a kegyelet ünnepe. Akárhogyan, akármiként nyilvánul is ez meg, a legemberiebb érzelmek a visszaemlékezésnek, a hálának, a bunak, a fájdalomnak megnyilatkozása a halottak napja. Emlékezés is egyszermind arra, hogy halandók vagyunk. A magunkba térés napja is ez: emberek vagyunk és gyarlók, bocsássunk meg az ellenünk vétetteknek, éljünk úgy, hogy mindig szemünk előtt legyen: napjaink meg vannak számlálva és cselekedjünk akként, hogy majdan az Ur színe előtt ne legyen okunk bán-

kódni a földön elkövetett bünökért. Szeressük embertársainkat és legyünk a gyengék, az elhagyottak, az árvák és szegények vigasztalói, gyámolói.

Ime, mindez benne van abban a kegyeletes érzésben, a mely halottak napján elfog akarva, nem akarva is mindnyájunkat.

Es ha ez így van, a minthogy aligha találunk ellenvetésre, mi, a napisajtó munkásai csak egy óhajt táplálhatunk, vajha mind szélesebb mederben hatna a szívre és lélekre ez ünnep jelentősége és vajha a benne rejlő tanulságokat minél mélyebben és őszintebben szívlelnék meg.

Mégis lehetetlen szemet hunynunk némely jelenség felett, a mik a kegyelet ünnepén megnyilvánulnak és — mondjuk ki őszintén és egyenesen — kirívóvá teszik a legemberiebb ünnepet.

Nézzünk szét e zarándokló tömegek között. keressük fel az elköltözötték örök nyugvó helyét és annyi bántó, annyi visszatetsző kép tárul elénk, hogy semmiképen sem tudjuk összeegyeztetni sem kegyeletünkkel, sem a visszaemlékezés érzetével.

A legszebb ünnep betartásához is elszivárgott a huszadik század legnagyobb átká: a divat, a vetélykedés, a fényezés. Már szinte nem is a kegyelet viszi a legtöbb embert a temetőbe, hanem az a nem is igen elfojtott vágy, hogy tultegyünk társaink, szomszédaink, barátaink, vagy rokonaink, kegyeletén. Ime, még a sírok között is azt fitogtatják az élők, hogy ki tud többet áldozni: a kegyeletért.

Nem önként tolul-e fel a kérdés, vajjon igazi kegyelet-e ez? A pazarlás, szinte tékozlás a kegyelet megnyilatkozásában már nem is a kegyelet érzelmét

támasztja fel, hanem a látványosság iránt kelti fel az érdeklődést.

Valóban nem ezt akarja kifejezni ez az ünnep, a melyet az emberiség ma ül.

Mindig visszatetsző, a mikor a pazarul díszített, kivilágított sír mellett szégyenkezve süti le szemét a szegény, a kinek anyagi helyzete nem enged meg, hogy egy szál gyertyánál többet áldozzon szeretett halottjának, a ki egykor talán mindene volt.

En azt hiszem, hogy e tékozlás közepette feledkezik meg az ember leginkább arról, a mi legszebb, legszentebb hivatása: segíteni azokon az élőkön, a kik gyámoltalanabbak, elhagyatottabbak, nyomorultabbak nálunk.

Ha annak a töméntelen költsékezésnek, a mely most évente halottak napján divatban van, csak egy kis hányadát adnók a szegényeknek, az árváknak és özvegyeknek, bizony-bizony kegyeletebb dolgot művelnénk, mintha a fényezés vetélkedését még a halottak birodalmába is átültetjük.

A társadalomban szerepet vivő előkelőségnek kellene megtenni ez irányban a kezdeményező lépést és mindjárt új, emberiebb divat válna halottak napján jót tenni az élőkkel, mert ezzel legszebben áldoznánk a valódi kegyelet oltárára.

Legyünk igazak.

Írta: Kun Béla.

— nov. 2.

Fenti címmel a D. F. L. szerkesztősége a Szabadság vasárnapi számában öt hasábos cikkben foglalkozik az én személyemmel, a miatt, mert egy régebbi számban a Jogakadémiai és Akadémiai-

Shylok, a zsidó, *Sebestyén* Géza játékában szinte kilépett a költői képzelet világából az élő valóságba.

Az igazat megvallva akármiképpen inkább elhittem volna, csak azt nem, hogy ez a színész annyira meg bírja közelíteni az életet ebben a szerepben.

Shakspere főalakjai, Lear, Hamlet, Othello, Macbeth, Shylok rendszeren, kivált egy idő óta, ünnepi prédái ugynevezett utazó nagy művészeknek. Ezek a világszédítő vándorok izről-izre szétszedik a shaksperei hősokeket és az elemzés meg a szertelen tulzás révén nem ritkán óriás torzait festik a Shakspere műveiben oly természetes, egyszerű, világos alakoknak. A jámbor világ persze vörösre sírja a szeméit és vörösre tapsolja a tenyereit és aztán egy-egy ilyen hétmérföldes eszímában járó olasz játéka alapján bizonyos hagyományos formák — mintegy az idő és megszokás patinái — rakodnak rá a shaksperei alakokra s szegény földi halandónak főben járó bün eltérni a szabadalmazott felfogástól.

Őszintén mondom, nem szeretem, nem is tartom shakspereieknek ezeket

az életnagyságúnál jóval nagyobb arányú játékokat.

Ellenben pénteken este igaz gyönyörűségem tellett abban, hogyan keltette életre A velencei kalmár shaksperei zsidóját, a bösz Shylokot a mi igénytelen, rekedtes hangja *Sebestyén* Gézáé.

Okosan számot vetett hangja fogyatékoságával és elmés arcimiméssal, szemjátékkal, kézmozdulatokkal, alakja hajlásával, idegei életjeivel pótolta, még pedig alkotása előnyére a hiányt.

Előttünk állt az ő jól kidolgozott, aprólékos gonddal színezett Shylokjában a gyüloelettől hétrét görnyedő zsidó, aki a maga bánatát, veszteségeit együtt, egyszerre érzi át s szeretné megboszulni fájának összes sérelmeivel. A fojtott düh, a tehetetlenül ide-oda tipegő, végül egy halálos hörgéssel osszeroskadó kétségbeesés teljes illuziót keltő módon érvényesült *Sebestyén* Géza szép, nemes, igazán művészi játékában.

Az átmeneteket a lelki változásokban — amint leánya elrablását megtudja, Antónió vagyoni bukásáról hirt vesz, aztán mikor a böles bíró az ő javára bil-

lenti a mérleget, majd a mikor ellene fordul a bölesség fufangja, — tisztán, világosan tudta éreztetni. Egy erős hiza van még alakításának: szeretete leánya iránt nem ragog elég keleti pompával és benső tüzzel. Pedig éppen ezt a vonását kell összhangzatosan kiemelni; hiszen ez a shaksperei fény teszi rokonszenvenné szenvedéseiben, vad küzdelmében a másként oly gyüloeletes zsidót. Jessica az ő motivuma, mentsége a kegyetlenségre, a boszut lihegő gonoszságra. Továbbá őrizkedjék *Sebestyén* a végső vergődés jeleneteiben a sűrű felzisszenésektől, valahányszor Shylok a keresztény szót hallja. Ennyire nem szabad őt megrögzött faji rajongóvá tenni. Shylok első sorban nem a zsidóság, hanem a saját gyarlóságainak vértanuja.

Sebestyén játéka egyébaránt jóval fölötte állt a középszerű mértéknek; valószínű művészi alkotás volt, melyért az igaz gyönyörűség kedvelői hálásan gondolhatnak reá.

Nagy munkát végzett *Hahnel* Aranka Portia szerepében. Ha valaha, pénteken bizonyára kétségbeesve érez-

Orosházi házikenyér sütőde. Sütőde: Piacz utca 79.

Van szerencsénk a n. é. közönséggel tudatni, hogy sütődénket megnagyobbítva még több kemenczét állítuuk fel, a melyek jövő hét végén elkészülnek, a mikor a házhoz hordást is megkezdjük.

Fő elárusítás: Simonffy-utca 2. Városi bérház, a husárucsarnokkal szemben.

Körre vonatkozó véleményemet nyíltan megírtam, abból indulván ki, hogy az ifjúság mindkét mozgalma olyan, mely a társadalom, a nagyközönség s az irányadó körök érdeklődését méltán felkelti. Természetes, hogy ennek folytán a dologhoz bárki is bátran hozzászólhat, mert mindkét kör csak a város, egyház és iskola pénzbeli segítségével, a nagyközönség erkölcsi és anyagi gyámolításával alakítható meg. Tehát a közérdek nem ellenzi, sőt megkívánja, hogy az ügyet minden oldalról megvilágítsuk. Az ifjúságnak pedig csak örülnie kell azon, ha nemes irányu mozgalmaival az iskola falain kívül állók is foglalkoznak. Az aztán egészen más kérdés, hogy az ifjúság mit határoz el. Az az ő kizárólagos joga. Ahhoz senkinek semmi köze. — Nekem sem, másnak sem, a ki nem diák.

Ennek folytán én azt vártam, hogy D. F. L. szerkesztősége azokat az okokat fejtse ki, melyek az Akadémiai-Kör helyességét bizonyítják. Ezt nem tette. E helyett az én személyemet boncolgatja egy politikai napilap hasábjain, mintha legalább is bukott képviselőjelölt, vagy pedig kóborgó bur-török kapitány lennék, mint az, a kit innen elzsupoltak a minap. Ennek dacára értem, hogy a Szabadság szerkesztősége leadta a cikket, bizonyára azért, hogy az ifjúság köréből a lapot senki részrehajlással ne vádolhassa.

Világos, hogy a mi a Jogakadémia és Akadémiai-Kör kérdését illeti, arra nézve semminemű új érvek felhozását szükségesnek nem tartom. A miket a Szabadság okt. 19-iki számában felhozta mint érveket a külön Jogakadémiai-Kör mellett, azokat a D. F. L. szerkesztősége egy szóval sem cáfolta meg. Olvassa el bárki a két cikket és cáfolatot sehol sem talál. A D. F. L. az által akarja a Jogakadémiai-Kör tervét letárgyalni, mint eszmét, hogy engem is,

a ki az eszme mellett sikra szálltam, letárgyal, mint személyt. Az ily módja a vitatkozásnak, mikor szép elvekről van szó, nem szép dolog. Am másrésről, ha a nyilvánosság előtt megtámadtak bennünket, akkor szintén a nyilvánosság előtt megvédenünk magunkat: kötelességünk, még ha személyi tere megy is át a vita. Ebbe az esetben sodort bele engemet a D. F. L. szerkesztősége. Nem szívesen tehát, de megadom a feleletet. *) Nyíltabban felelek, mint felelnék akkor, ha a személyt nem támadták volna bennem. Am az a körülmény, hogy támadták, engem minden tartózkodás alól felment:

Hogy miért írtam ama cikket, magának a cikknek elején kifejtettem. Azt vallom most is. Láttam, hogy megmozdult a jogászfifjúság nagy zöme. Megmozdult úgy, mint az én időmben soha. Hallottam, külön kört akar. Gondolkoztam rajta s a tervet helyesletem. Az Akadémiai-Körrel szemben, a jövőbeli erkölcsi hasznát, egy joghallgatók, mint teológusok belbékéjét tekintve, a külön Jogakadémiai-Kört találtam üdvösebbnek. Megírtam, hogy mely okok miatt, miféle több évi tapasztalatok folytán és annak dacára, hogy másodéves jogász-koromban én is az Akadémiai-Kör mellett voltam. Azt is megírtam, hogy külön Jogakadémiai-Körre akkor még gondolni sem lehetett, mert a nagy egész nem mozgott meg s nem volt még teljesen felgerjesztve és megizmosodva a jogászfifjúságban szunnyadó erő és akarat. Erre nézve azt írja a D. F. L., hogy „szunnyadó erő és akarat elég volt arra, hogy egy egész ország ifjúságával szembe szálljak vele,“ tehát egy aránylag sokkal kisebb dolognak, a Jogakadémiai-Körnek megalakítására mért ne lett volna elég? Vagyis, hogy hamisan érveltem.

*) Ezzel a vitát a Szabadság hasábjain befejezettnek nyilváníttuk. Szerk.

hette, mily csapás az, hogy a hangja nem tud édes esöndüléssel beleolvadni a költészet szárnyain felröppenő versek ütemre lüktető hullámaiba. Portiájának csak éppen ez az egy hija volt. Mert különben a legaprólékosabb részletekben is tehetsége sugaraival sikerült megvilágítania a szerelmes, okos, elmés, bájos, esőkra és ötletes tréfára egyaránt kész Portia lényét. Élvezet volt megfigyelni, hogyan játszott meg csaknem minden egyes szót értelme, jelentősége szerint és a shaksperei mese keretében folyó játékhoz simuló ötletességgel.

Igazán sajnálom, hogy Menszáros Margit nem azt a Jessicát játszotta, akit Shyloktól Lorenzo elszóktetett, hanem egy másik, igen kedves, csinos Jessicát. aki azonban csak a hozzá nem értőket vesztegethette meg. Az igazi Jessica sok-

kal tüzezebb kell hogy legyen, valóságos izzó vulkánja a szenvedelemnek. E nélkül az odaadó, kéjes, szerelmi mámorban fuldokló egyéniség nélkül Jessica nem a zsidó leánya, aki ugyszólván megmagyarázza Shylok szenvedéseit, bosszúvágyát, gyűlöletét, hanem csupán egy X. kisasszony, akit vére egy keresztény urfi karjaiba hajtott.

Jessicának lobogni kell, perzselni kell; Menszáros Margit pedig csak fénylett és melegített.

Oly isteni szép az ötödik felvonás eleje, midőn Jessica lobogó, perzselő szenvedelmé Shakspere legköltőibb jelenetében megnyilatkozik. Kár, hogy ez benne maradt a sugókönyvben! Pedig Shakspere érdemes lenne talán szó szerint játszani.

Ezzel szemben ugyancsak Szarka Lajos, a „Legyünk igazak“ cikk szerzője, a D. F. L. szerkesztője önmaga adta meg nekem a feleletet, cikke megjelenése után való nap személyesen, mikor elismerte, hogy én a mit a debreceni ifjúság nevében, hasznára tettem, a budapesti lapokban írtam, mind magam tettem. Kénytelen vagyok tartózkodás nélkül megírni, hogy tette az én munkám, az én tollam. A jogászfifjúság helyeselte, mert egyezett a meggyőződésével, a mit tettem; megjelent egy-egy zajos nagygyűlésen, mert ott izgalom és szónoklás volt, aztán eloszlott és szunnyadott tovább. Idő kellett hozzá, míg teljes egészében megmozdult. Az idő most jött el s mostani elnöke a szerencsés, ki ezt az időt megérte, másrésről igaz, hogy tevékenységével siettette is. A mit én csináltam hajdan, ahhoz én magam elég voltam s elég volt a közhelyeslés; a mit a mostani elnök csinál, ahhoz nem elég ő maga s nem elég a közhelyeslés és éljenzés, hanem egyenkint szedett aláírások kellene. Es a Jogakadémiai-Kör iverinek a jogászfifjúság tömegesen ir alá. 240 jogász közül 203 már aláírt rövid tíz nap alatt. Ezt a jelenséget nevezem én a szunnyadó erő és akarat megnyilatkozásának.

Tovább menve csodálkozik a D. F. L. azon, hogy én mint református papi család sarjadéka, rossz véleményt táplállok a még csak leendő református papság felől. A leendő református papok a mostani teológusok. Én őket nem gyűlölöm. Megírtam a multkor, hogy bántani nem akarom őket, jogaikat tiszteletben tartom s a külön Jogakadémiai-Kör mozgalma, a mint én gondolom és hiszem, nem ellenök, csak nélkülök van. Megírtam azt is, miért nem tartom célszerűnek és áldásosnak, hogy a jogászokkal közös körben legyenek. Okadatulásomban nem volt semmi gyűlölet. Am másrésről igaz, hogy a református teológusok neveltetéséről, képzéséről s a jelenlegi református papokról úgy általában, mint részenként és egyenkint megvan a saját egyéni véleményem, jöllehet magam is református papnak a fia vagyok, a mint hogy meglehet a véleménye bárki másnak. Kinek így, kinek úgy. Ez azonban nem tartozik ide a vita anyagába s a Jogakadémiai-Kör kérdéséhez. Kár, hogy a D. F. L. szerkesztősége tudván az én családi körülményeimet, ezt is megbolygatta s a fenti pár szó elmondására kényyszerített.

Még tovább menve, a teológusok vállain én diadalt sohasem arattam. A klerikalizmus ellen küzdöttem és beszéltem. A teológusoknak ez tetszett. Mellem állottak. Nagyon különös, sőt botrányos lett volna, ha személyi gyűlöletből itt is ellenem foglaltak volna állást. Hiszen tudjuk, hogy nemcsak annak vannak ellene, a mi klerikális, hanem eléggé sajnós, de megírom nyíltan, mindennek, a mi katolikus. Sajnos, hogy az egész protestáns papság ez utóbbi hibában többé kevésbé benne van,

AZ

ŐSZI és TÉLI

ujdonságok

teljes választéka raktárra érkezett. Cégünk elve csak „Frist Class“ gyártmányok elárúsítása. Cégünk az országban az egyedüli, mely Lyon és Páris legelső leghíresebb gyárasszával közvetlen összeköttetésben áll; az általuk leköltött minták és minőségek kizárólag cégünk-nél szerezhetők be.

Minden egyes árucikknek

olcsó, de szabott ára

nyíltan, számokkal van jelölve, ennél fogva a tulajdonság teljesen kivan zárva. Minták a vidékre kívánatra bérmentve küldetnek.

Szénásy, Hoffmann és Tsa

SELYEMÁRUHÁZA

Budapest, IV., Bécsi-utca 4. sz.

Céloz a D. F. L. arra is, hogy egy másik ifjusági gyűlésen a jogászok kis töredékével egyesülten volt mellettem az egész theológus ifjuság s ellenem a jogászság nagy zöme. Hát ez nem igaz. Akkor volt ez, mikor a budapesti Nemzeti Ideálnak itt is keletkezett egy kis tábora, úgy 15—20-an lehettek s az ifjusági gyűlésen nem akartak hagyni engem beszélni a régi álláspont mellett, mert már nem voltam jogász. Ivet nyújtottak be ellenem az elnökséghez, hogy ne adjon nekem szót, de mire aláírásra került a sor, a jelen volt 150—160 jogász közül csak 11-en írták alá az ivet, élükön ifj. Ozory Istvánnal, a mostani elnökkel. Ez a tény.

Ezekhez még csak azt teszem hozzá, hogy én egyik jelölt mellett és ellen nem tettem egy lépést sem. Ezt irtam a multkor is s a legélesebb tollharcban is megkivánható gyöngödségnek a hiányát mutatja, hogy a D. F. L. ezt tovább fejtegeti. Nekem mindakét jelölt régi jó barátom volt, egyiket az ifjusági küzdelmekben, másikat a társasági életben nyertem meg barátomul s tanultam megbecsülni. Nem korteskedtem egyik mellett sem, egyetlen egy embert nem befolyásoltam az érdekükben, ezt ők maguk a legjobban tudják, mikor pedig a mostani elnök visszalépéséről nyilatkoztam, ezt ama kompromittáló dolgok bebizonyítása esetén tettem, melyeket róla híreszteltek.

Ha Milotay Istvánt választják meg, én magát az ő személyét annyira becsültem, hogy tiszta örömmel gratuláltam volna neki s ha ő indítja meg a Jogakadémiai Kör mozgalmát, épúgy megírtam volna a mozgalom mellett a cikket az ő felkérése nélkül, mint a hogy megírtam most.

Milotay István különben, a D. F. L. főmunkatársa, multkori cikkem megjelenése után kijelentette nekem és Boross Lajos barátomnak, hogy nekem a Jogakadémiai-Körre nézve mindenben igazam van, csak nem nekem kellett volna írni a cikket, hanem a mostani elnöknek.

Szarka Lajos pedig, a D. F. L. szerkesztője s a személyemet támadó mult vasárnapi cikk szerzője ugyancsak kijelentette nekem és ifj. Ozory István barátomnak, hogy a Jogakadémiai-Kör mozgalma helyes, csak másképen kellett volna megindítani. Értette alatta azt, hogy Milotay István első volt, a ki ifj. Ozory Istvánnak az elnökválasztás alkalmával gratulált, tehát ez viszonzásul a Milotay-pártnak a mozgalomba való gyöngéd bevonását kívánta volna.

Ez a két nyilatkozat kellő világításba helyezi a D. F. L. multkori cikkét.

Ugy látom tehát, hogy a főiskolai ifjuság körében az elvek harca mellett személyek harca is folyik. Sajnálom, hogy a D. F. L. szerkesztősége az én cikkemet is személyi oldalról bírálta el, holott én a jogászok közös érdekét, mint egyik legszebb elvet védtem.

Még csak azt kívánom megjegyezni, hogy én az ifjuságot befolyásolni nem akartam, a D. F. L. szerkesztőségét megbántani szándékomban nem volt s mindnyájoknak békét és egyetértést kívánok.

Kistemplom, nagytemplom és a Simonffy család.

A Szabadság számára írta: Zoltai Lajos.

Debrecen város mostani két első tisztviselőjének, a polgármesternek és főjegyzőnek, két patricius családnak, Simonffy-eknek és Komlóssyaknak¹ ősei a XVIII. század derekán csaknem egy időben telepedének meg Debrecenben. 1746 május 5-én iktatják be az oklevelés polgárok közé Simonffy István kancellistát, aki később vasáros üzletet nyitott és hosszú ideig volt tagja a választott hites közönségnek, mialatt akkori szokás szerint évenként felváltva különféle városi tisztségeket is viselt. Simonffy István uram keménynyaku kálvinista voltáról tanuskodik a helybeli ev. ref. egyház egyik legrégebbi jegyzőkönyve, ahol is emlékeztetnek okáért megvagyón írva, hogy mikor 1778-ban tisztújításkor királyi parancsra a római katolikus templomban kellett a helybeli hitvallást követő tisztviselőknél is az esküt letenni, a communitás 47 ref. tagja közül többen inkább elutaztak a városról vagy betegnek tették magukat, semhogy lelkiismereti meggyőződésük ellenére pápista templomba menjenek. Így eszekekedének: Nánási Márton, Szeremley József, Matolesi Sándor, Poroszlav Sámuel, Csikos Mihály, és Simonffy István eskütt bírák. Ambár a consistorialis háznál az a felől tartott bizalmas értekezleteken, hogy a felséges királynő kegyelmes resolúciójával szemben mitévők legyenek. — úgy vélekedének a város előljárói: *elmenni scandalum; el nem menni* (t. i. a kath. templomba) *veszélyes*, amint ezt a szatmári atyafiak esete mutatja?²

Ennek az erős kálvinista hitű, alkuvást nem ismerő vasas kalmárnak volt a fia Simonffy Sámuel, a kinek megunokája Simonffy Imre mostani polgármesterünk és egyházi főgondnokunk. — Simonffy Sámuel, eme derék, halhatatlan érdemű debreceni polgár emlékét kívánom feleleveníteni ezuttal, abból az alkalmából, hogy reá vonatkozólag érdekes, de aligha ismert följegyzéseket találtam a városi levéltárban. Egy birtokbevallást bizonyos piac utcai házról, a melyet Simonffy Sámuel 1816-ban vásárolt meg a debreceni ev. ref. egyháztól. Miután ezek a följegyzések nem csupán egy család magán ügyét érintik, — ha-

¹ A Beregmegyében 700 év óta birtokosok az ősrégi Iesvakkal, Kisfalusyakkal, Billekkel, Lipseyekkel rokon, talán egy törzsből is eredő Komlósi Komlóssyak családból I. Sámuel (sz. 1679., atyja VII. Mihály, anyja Komáromy Judit) tünik fel legelőször Debrecenben, aki 1749-ben halt meg ugyanitt, maradékok nélkül. Halála után unokaöccse (testvérének II. Istvánnak és Bajomy Katalinnak fia) VIII. Mihály is (sz. 1738.) Debrecenben telepedett meg. Az 1780-as évektől fogva tagja volt a választott hites közönségnek és különféle városi tisztségeket ruháztak rá. Meghalt 1808. Tőle és nejétől Osgyáni Bakos Rebekától származik a Komlóssyak debreceni ága. (Turul 1895. XIII. 31. 84. l.)

² Szatmáron pár évvel ezelőtt a református Endrédi László ujonnan választott főbíró háromszor is megtagadta, hogy a katolikus „capella”-ban mondja el az esküt. Ezért a kormány egyszerűen katolikus embert nevezett ki főbíróvá. (Debreceni ref. egyház jegyzőkönyve 1778-ból.)

nem közérdekű, a collegiumra, úgy a nagy- és kistemplomra vonatkozó adatokat is tartalmaznak, egész terjedelemben közlöm azokat, amint következnek.³

„Néhai idevaló eskütt polgár nemzetes Sasi István Uram, Nagy ujtéza déli szegletén a Piacra nyuló telekjét, a rajta lévő épületekkel mint szintén a tégláskertben lévő szőlőjét is testamentom szerint ezen Ekklezsiának hagyta oly feltétellel, hogy míg a fia ifju Sasi István feleségével nemzetes Németi Sárával életben lesznek, a ház és szőlő birtokában maradjanak, azután szálljon az Ekklezsiára. Ifju Sasi István még az atyja előtt elköltöztvén és nemzetes Németi Sára is a mult 1815-ik esztendőben Debrecenben meghalálózván, ennek halálával a testált örökség ezen Ekklezsia birtokába jutott, és abba — senki ellen nem mondván, a szokott módon bé is állítottott. De mivel azt a szoros teleket és a rogyáshoz közelítő épületet az Ekklezsia közönséges haszonra nem fordíthatja, sem abba módja nincs, hogy a mostani építésbeli regulatiohoz képest oda esinos és bátoros épületet tétessen, — a szőlőtartás is nem az Ekklezsiának való: tehát elvégezte és meghatározta, hogy mind a házat, mind a szőlőt pénzzé tegye. Azonban városunk főbírája és Ekklezsiának s Kollégiumunk főkurátora tekintetes Simonffy Sámuel ur a Konsistoriumhoz nyújtott memorialisában hiteles dokumentumokkal megmutatta, hogy nemzetes Sasi István a titulált urnak nagyanyját nemes Komáromi Juditot, néhai nemes Kőrösi Borbély János özvegyét vévén feleségül, mindaz, valamit keresett a felesége után a Borbélyiana successióból eredt; nevezetesen a mely házat, szőlőt az Ekklezsiának hagyott, azt a tisztelt asszonysággal együtt szerzette, mégis ennek első férjétől való successorait testamentumában egészen el mellőzte: és hogy ennél fogva a titulált urnak az áruba vetett örökség megvevéséhez nemcsak elsősege, hanem legalább feléhez törvényes jussa is vagyon. Mindazáltal ellent nem állván, igéri, hogy az elrongyolított házért és szőlőért, meg ad annyit a most folyamatban lévő pénzben, amennyire azok a vevésről szóló levelek szerint ez előtt hetven s több esztendővel vevődtek, amikor bizonyosan ép és jó állapotban voltak. — Ettől az igazságos, de a mint sokan vélekednek már idő multa keresettől egészen praescindálván a consistorium, egyedül azt veszi gondolóra, hogy a titulált urnak boldog emlékeztető *elei ezen Ekklezsiának micsoda péla nélkül való adakozásokat tettek* és hogy maga a titulált ur is Ekklezsiának és Oskolának szörnyű romlásai között, tizennégy esztendőket olta, az építésnek sok bajjal és bosszúsággal járó terheit és ezer meg ezer gondjait többnyire egyedül maga

³ Protocolum fassionale 1815—1817. 153—154 l. 146. sz. a.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ az egyedül elismert keleti lemetes ízű természetes hashajtószer.

hordozta és hordozza, úgy hogy valamint az ugynevezett *kis templomot* ezen Ekklesia, nagy részint a titulált ur boldog emlékezetü elei adakozásainak; úgy a most épülő félben lévő a titulált ur buzgó és fáradhatatlan szorgalmatosságának köszönheti; és hogy ezen Ekklesia a titulált urnak nem pénzért, hanem ingyen mint máskor mással is cselekedett és nem ennyivel, hanem többel tartozna. Mindazáltal minthogy a titulált ur ezt maga sem akarja, de az Ekklesiának sines módja, hogy favort mutathasson, mivel teméntelen költségei lévén, jól esik, ha valamiből pénzt csinálhat: tehát a kérdésben lévő teleket rajta lévő épületekkel és szőlőt, becsült áron és nem különben, még pedig a telekre nézve, más kiteszőbb és jövedelmesebb fundusoknak, a tekintetes Nemes Tanács által meghatározott becsüjét, sőt még annál is valamivel többet vévén fel, az épületet is megbecsültetvén mesteremberekkel, mind szintén a szőlőt is ahhoz értékkel, összeséggel 3087 wfrton főbíró és főkorator T. Simonffy Sámuel urnak ezen Ekklesia örökösén által adja. Mely summa az Ekklesia cassájába effective is lefizetődven, ezennel minden további jussunkról lemondunk.

Debrecen die 25a Maji 1816.

Praedikator

Földvári József által mk.,

Ezen birtok-bevallásban foglaltak megérthetése végett némi genealogiai és más egyéb történeti felvilágosításokkal tartozom az olvasó közönségnek. Simonffy Sámuel édes anyja S. Istvánné nemes Kőrösi Borbély Zsuzsanna volt⁴⁾. Apja Kőrösi Borbély Pál. Borbély Pál testvéreinek K. Borbély Jánosnak özvegye nemes Comáromi Judit asszony nemes Sasi István debreceni polgárhoz, — a fentebb közölt fassióban említett idősb Sasi István esküdt polgár apjához ment másodsor nöl. A megnevezett Borbélyok Borbély Szabó Mihálylyal s ennek sógoraúl mondott Simonffy Istvánnal együtt a Piac—Német utca szegletén lévő házastelekre (a mai br. Podmanicky házra) vonatkozó fassiókban (1747. 1748. 1750.) úgy említtetnek mint néhai *Báthori Szabó András* és neje *Mészáros Anna* örökösei. A köztük lévő atyafiság azonban közelebből nincs megjelölve. Csak sejtem, hogy a Kőrösi Borbélyok, akik közül Mihály Szabó vezeték névvel is nevezetik Pál ur is, más alkalommal Kőrösi Szabó Pálnak mondatik⁵⁾ valószínűleg unokaöcsesei az 1718. előtt mag nélkül elhalt *Báthori Szabó Andrásnak*. *Báthori Szabó András* uram és hazastársa *Mészáros Anna* asszony Debrecen város és a debreceni ekklesia régi aranykönyvében a legbökezübb jöltévők között foglalnak helyet. Ugyanis megnevezett helyen fekvő magok szerzette házakat, Piacra és Német utcára néző számos kőboltjaival együtt a nemes városra

⁴⁾ Ugyanezen Kőrösi Borbély családból származnak: Borbély Ferenc 3. honvéd gyalogezredbeli százados és Borbély József m. kir. adóhivatali tiszt Debrecenben.

⁵⁾ Prot. fassionale 1723—1744. 454. l. Kőrösi Szabó Pál a Báthori Szabó féle házban lévő portióját eladja Sasi Istvánnak. Prot. fassionale 1746—1767. 49. l. Borbély Szabó Mihály és Simonffy István sógorok közt kötött egyezés.

és ekklesiára hagyták.⁶⁾ B. Sz. András halála után özvegye e házat és boltjait 1600 magyar forintért a tulajdonos várostól zálogba vette.⁷⁾ 1750 ben pedig Simonffy István árverésen 1656 frtért örök tulajdonjoggal is megszerezte.⁸⁾

A fentebb olvasható birtok bevallásnak eme kifejezései tehát: „Simonffy S. urnak boldog emlékezetü elei ezen Ekklesiának micsoda példa nélkül való adakozásokat tettek, — ismét „az ugynevezett kis templomot ezen Ekklesia nagy részint a titulált ur b. e. elei adakozásának köszönheti“ — aligha nem Báthori Szabó András és neje, — leány ágon lévő elődök — ama házbéli hagyományára vonatkoznak. Legalább e körből hasonló nagyságu más adomány vagy hagyománynak nyoma nem maradt fenn a város jegyzőkönyveiben. Kis Gáspár és neje „istenes buzgóságtul indittatván“ házakat és szőlőjüket sokkal előbb t. i. 1679-ben testálták az ekklesiának. Tiszteletes Pesti Máté uraim is 1682-ben rendelte parochialis háznak fordíttatni holta után péterfiai házat.⁹⁾

Abból pedig, hogy a kistemplomot épen 1720 körül építtette Debrecennek akkor még egészen református vallású közönsége, — azt lehet következtetnünk, hogy a várost és egyházat kormányzó tanács a hagyományozott házért Báthori Szabó Andrásnától felvett egész zálog summát, melynek mai érték szerint 24—26 ezer korona felel meg, ezen templom építésére fordította.

A Simonffyak leányágon való elei így mozdították elő példa nélkül való adakozásukkal az Isten házának épülését.

A közölt fassió dicséri Simonffy Sámuel nagyérdemeit, amiket boldog emlékezetü eleinek holta után száz év mulva szerzett a debreceni gyülekezet másik templomának és a debreceni anyaiskolának építése körül. Az 1802-diki ropant tüzvészét követő esztendőkbén Simonffy Sámuel senator, 1811-től 1822-ig pedig főbíró viselte gondját az ekklesia két évtizeden keresztül folyt nagy és terhes középitkezéseinek, — 1806 tól fogva haláláig ő lévén főkurátora az egyháznak.

A nagytemplom napnyugoti tornyára 1818-ban és napkeleti tornyára 1821-ben feltett aranyozott gombokban elhelyezett emlékiratok is megörökítették az ő „gondoskodását, okos vigyázását, hűséges buzgóságát, szorgalmatosságát,“ — e helyben megtelepedett hitünk sorsosinak az önkéntes jótéteményben el nem fáradt kegyes adakozása és segítsége mellett.

És mint láttuk, hálásan ismeri el hervadhatatlan érdemeit a tiszteletes consistorium a piac-nagyujtcai szeglet ház (ma Kaeskovics Ivánné ház) eladása alkalmával is.

Am bizonyosságot tesz a főkurátornak ma már igazán fehér hollóként ritka önzetlenségéről is, — arról, hogy a közjónak ingyen tett annyi fáradságos szolgálatot. Jutalmat ezért nem várt, nemis akart elfogadni.

⁶⁾ Prot. politicum. 1718. 521. 1719 706 l.

⁷⁾ U. o. és prot. pol. 1720. 92 l.

⁸⁾ Prot. fassionale 1750. 246 l.

⁹⁾ Prot. polit. 1679. 331 l. és 1682. 248 l.

Pénzintézetekről.

— nov. 2.

Most, hogy az utóbbi évtizedek alatt óriási konsternációkat előidéző sikkasztásai által oly szomorú hirhedségre jutott Arad ismét gyarapította egygyel a sikkasztások krónikáját, nem lesz talán érdektelen a pénzintézetek égető reformjával néhány sorban foglalkozni.

Az aradi szomorú eset sem lényegében, sem formájában nem különbözik egyéb sikkasztásoktól; indító rugói is ugyanazok, mint a szentesi, kis-celli, kiskindai és a soproni bankbukásoké volt. Általában az ilyen eseteknél, mint a tapasztalat bizonyítja, a társadalmi körök és a közélet fölkarolt, népszerű emberei, a pénzintézetek feltétlen bizalmát bíró, szinte korlátlan hatalmu főtisztviselői rutul visszaélnék a közönség bizalmával. Nem hatja meg őket a bizalom, melyet beléjük helyeznek a polgárság legjobbjai. Erőt vesz rajtuk a gyors meggazdagodás vágya, vesztükbe rohannak akkor, mikor belevetik magukat a tőzdespekulációk örült boszárkánytárcába. Hiába látják maguk előtt az ijesztő rémképeket, hiába tudják, hogy az aranyborjú körül gomolygó forgatagból nem menekülhetnek meg azok soha, kiket a lidércek megragadtak. Evek hosszú során át áltatják, félrevezetik mindazokat, kik sáfárkodásainak ellenőrei. Dehát az igazság előbb-utóbb napfényre deríti gonosz üzletemeiket.

Igaz, hogy sokszor az ily eset a pénzpiac konszolidáltsága közelgésében nem befolyásolja az illető pénzintézet tételét; nem von maga után zavarokat, válságokat, ha a hiányzó összeg megtalálja a maga törvényszerinti fedezetét. De hát az ily eseteknél eltekintve az esélyek latolásától, melyek az illető pénzintézetet érik, sokszor jóval nagyobb az erkölcsi veszteség, mint az anyagi. Egy-egy eltévedt ember bünös manipulációi végtelen nagy kellemetlenséget hoznak azokra, a kik rendíthetetlen bizalommal viseltettek irányában.

A pénzintézetek tönkrejutásának meggátolására, valamint azok megbízhatóságának állandó fontartására egyedüli üdvözítő panacea elsősorban is az állami ellenőrzés, hiszen ha a pénzintézetek alávetik magukat az állami ellenőrzésnek, az által tekintélyükön nem esik esorbba, mert az kivétel nélkül mindegyik pénzintézetre kiterjedne. Az állami ellenőrzés növelné a közönség bizalmát, a mi pedig igen nagy szerepet játszik a pénzintézetek tételében. A bizalom következtében sokkal többen helyeznék el fölösleges tőküket és sokkal többen keresnék föl hitelükkel a pénzintézeteket. Egy szóval a közönség bizalma nagy mértékben hozzájárulna a forgalom emeléséhez s így különösen az ipar, a kereskedelem fellendüléséhez, az anyagi boldogulás eme nélkülözhetlen tényezőinek fölvirágozásához.

A pénzintézetek bizalmának s az azokkal üzleti összeköttetésben álló felek érdekeinek megvédése szempontjából elkerülhetetlenül szükséges volna továbbá, hogy a pénzintézetek ne csupán évenként hanem legalább havonként megfelelő biztosítékot nyujtanának illetékes egyéneknek az intézet üzleti viszonyairól nyilvános számadás alakjában. Hiszen ettől az alig igénybevehető csekély munkától nem riadna vissza egy megbízhatóan vezetett pénzintézet sem, különösen pedig akkor, mikor saját előhaladásáról, boldogulásáról van szó. Az érdeklődő

közönség időről-időre tájékoztatást szerezne az ily nyilvános számításokból az intézet konjunkturáira vonatkozólag és bizalmat meritene az üzleti összeköttetések további szoros föntartására.

Nem kevésbé fontos szerepet játszik a pénzügyintézetek életében az összeférhetetlenség elve. Sajnálattal kell tapasztalunk, hogy az összeférhetetlenség elve igen kevés pénzügyintézetnél jut érvényre, így aztán az intézetek vezető férfiai, kiket rendszeren különböző rokoni kötelékek fűznek egymáshoz, legtöbb esetben fölszemesnek tartják annak szükségét, hogy egymást szigorubban ellenőrizzék. A lanyha felügyelet aztán már mintegy maga biztatja, bátorítja az ördöggel inceselkedő egyént kisebb-nagyobb visszaélések elkövetésére.

A jövőben az aradi s az ahhoz hasonló visszaélések megállítására a fentebbieknek mielőbb érvényt kellene szerezni. Követeli pedig mindezt a társadalom, a közérdek, de első sorban is a közgazdasági szempontból oly nagymérvű, nélkülözhetetlen hivatást végző megbízható, tisztességes pénz- és hitelegyletek, intézetek, melyeknek respectusa, megbízhatósága ilyen és hasonló esetek miatt — anélkül, hogy maguk hibások volnának — nem kevésbé csökkent a közönség előtt.

EGYHÁZ és ISKOLA.

A presbyteri gyűlés tárgysorozata.

A november 3-án hétfőn tartandó presbyteri gyűlésen következő ügyek kerülnek tárgyalás alá: 1. Jelentés arról, hogy a f. évi október hó 12-én tartott presbyteri gyűlés jegyzőkönyve október hó 14-ik napján hitelesített. 2. Az új számvevő felesketése. 3. Jelentés néhai Doszpoly János presbyter haláláról. 4. Jánosi Zoltán lelkész nyilatkozata a lelkészi állás elfogadása tárgyában. 5. Dávidházy János esperes ur megküldötte az egyházmegye f. évi 116. sz. végzését, mely szerint a Vecsey-Bruckner alapot képező ingatlan további eladásához az egyházközségi közgyűlés jóváhagyása kikérendő. 6. Dávidházy János esperes ur f. évi 902—909. szám alatt kelt levele Törő Mihályné, Eöri Mária, Alföldi Béla, Komlósi Imre, Kiss Juliánna, Konrád Irén, Varsányi Imre és Tóth Sándor ideiglenes tanítók illetve tanító-nők alkalmazásához a consensus megadása tárgyában. 7. Főtiszt. püspök urnak f. évi 1792. sz. alatt kelt levele és a f. évi 801. sz. alatt kibocsátott körlevél másolata f. évi november 19-én kezdődő öszi egyházkerületi közgyűlésre meghívás tárgyában. 8. Kovács Zsigmond helyettes lelkész jelentése, magát megnevezni nem akaró két keresztyén nő 25 kor. adományáról. 9. K. Tóth Kálmán lelkész kérvénye az iránt, hogy lelkészi lakásához egy takaréktüzhely szervertessék be. 10. A városi tanács f. évi 12,803. sz. végzése az 1894. év végéig fennálló közalapi hátralék behajtására tett intézkedés tárgyában. 11. Jelentés a Kossuth-utcai Szvatos-féle házastelek megvétele tárgyában. 12. Az orgonaügyi-bizottság véleményes javaslata az orgonák egyszersmindenkori rendbehozatalára és évenkénti gondozására nézve. 13. Küldöttségi jelentés a tanári lakások megszüntetése folytán a főiskolának fizetendő ellenérték tárgyában. 14. Küldöttségi jelentés két gymn. tanszék részére egyházunk pénztárából járó javadalmazás kiegészítése iránti

megkeresés tárgyában. 15. A főiskolai gazd. tanács f. évi 243. sz. végzése a remanenseknek fizetett 171 kor. 47 fillér megtérítése tárgyában. 16. Az iskolaszék f. évi 1903. sz. végzése Katona Juliánna tanítónő részére 1903. febr. 1-től korpótlék adása tárgyában. 17. A számvevő kérvénye az adókönyvecskéknél 3000 példányban újra nyomtatása iránt. 18. K. Tóth Kálmán lelkész kérvénye a szerv. szabályzat 67. 14-ik pontjának módosítása iránt. 19. Az árvaügyi-bizottság f. évi 596. sz. végzése az árvaügyi szabályzat módosítása tárgyában. 20. Az ispotályi vegyes bizottság f. évi 1509. sz. végzése Komádi Lajos harangozó fizetésjavítás iránti kérvénye tárgyában. 21. Kovács János elemi iskolai felügyelő kérvénye a Csapó-kerti istentiszteletkénél július, augusztus, szeptember és október hónapokban felmerült 51 korona bérkecsi költsége megtérítése tárgyában. Az ülésen Kiss Aron ev. ref. püspök és Simonffy Imre főgondnok fognak elnökölni.

Diák sajtó. A Debreceni Főiskolai Lapoknak ma jelent meg a harmadik száma. A tartalmas újságban *Milotay István*, *Fráter Ernő*, *Gyökössi Endre*, *ifj. Ozory István* és *Szarka Lajos* írtak cikkeket, verseket pedig *Baja Mihály*, *Oláh Gábor* és *Gulyás József*. Erdekes *Erdey Károlynak*, a világhírű diáknak cikke, melyben utjáról ír érdekes ismeretést.

A deákok kegyelele. A kereskedelmi akadémia ifjusági tornaköre minden évben kegyelettel adózik néhány *Potomesik Ignác* tanár, a tornakör megalapítója emlékének. Ma délután 5 órakor a deákok tanáraik vezetésével ismét kimennek a Szent Anna-utcai temetőbe és a tornakör nevében koszorút helyeznek a fiatalon elhunyt tanár sírjára.

Ingyen étkezés jogászok számára. A Debreceni Joghallgatók Segítő Egyesületének elnöke, *ifj. Ozory István* megkereste a debreceni vendéglősöket az iránt, hogy szegénysorsn jogász kollegái közül azoknak, a kik arra legjobban rá vannak utalva, ingyen étkezést eszközöljön ki. A vendéglősök közül eddig *Németh András*, a jőhírű „Debrecen” szálló tulajdonosa már nyilatkozott is, hogy hajlandó az egyesület választmányára által, ajánlott egy személy számára ingyen ebédet és vacsorát adni s ezt megteszi akkor is, ha a Bika-szállót átveszi. Reméljük, hogy a többi vendéglő tulajdonosok sem fognak elzárkózni a hasonló cselekedettől.

KÖZIGAZGATÁS.

× **A szervezési szabályzat módosítása.** Tegnap délelőtt teljes tanácsülés volt a városházán, amelyen napirendre került a szervezési szabályrendelet módosításának kérdése is. A legutóbbi közgyűlésen tudvalevőleg *Simonffy Imre* polgármester elnökléte alatt egy bizottságot küldtek ki, melynek már az e havi közgyűlésre jelentést kell tenni, hogy az ez évben tartandó általános tisztújítást már az új szervezési szabályrendelet alapján ejtsék meg. Tegnap *Puky Gyula* főispán kijelentette a tanácsülésen, hogy a szabályrendelet módosítása munkálatait személyesen fogja vezetni s kimutatást készi-

tett az összes hivatalok ügyforgalmáról, hogy e kimutatások szerint új állások szerveztessenek ott, ahol ezekre szükség van s a felesleges, vagy legalább is könnyen nélkülözhető beszüntessék. *Puky Gyula* főispán legelőször is az adóhivatalt fogja átvizsgálni s ebben az ügyben hétfőn vizsgálatot is tart. A szükséges adatok beszerzése után a kiküldött bizottság azután megkezdi üléseit a városházán.

× **Közigazgatási ülések.** Debrecen város közigazgatási bizottsága e hó 5-én tartja meg rendes havi ülését a városháza nagytermében. Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága pedig e hó 9-én tart ülést a megyeházán. A közigazgatási bizottsági üléseken, melyeken *Puky Gyula* főispán fog elnökölni, — a szakelőadók terjesztik elő az elmúlt október órára vonatkozó jelentéseiket.

Ágról-ágra.

Alkalmi apróságok

Színházi ügyek.

(A és B. beszélgetnek a színházi előcsarnokban a primadonna válságokról.)

A: Hallott a primadonna válságról?

B: Hogyne! (Sejtelve síncs róla.) Én járatos vagyok a színházban. A multkor is kidobtak a földszintről. Nem volt jegyem.

A: Nagyszerű! Beszéljen nekem valamit!

Mi von a koleraturával? . . .

B: Maga bölény! Ugy ejti ki mintja legalább is orvosdoktor volna. Nem kolera-tura az! . . .

A: Hát?

B: (Szigorral) kolaretura!

A: Talán kolotur-retura?

B: (Mély megvetéssel) Hja barátom, ha-maga jobban tudja, akkor én nem beszélek.

A: Ugyan édes, ne legyen maga oly negédes! Mondja már! . . .

B: Először is Bögyi Lina megy, nem énekel többé. Milyen isteni, milyen tökéletes, milyen tünemény volt, mi?

A: Az bizony, azután (megragadja egy titkos sejtalem) azok az alsó és felső regiszterek! Mi?

B: Hát (blindel) még a középsők! . . . Mondja, hallotta énekelni?

A: Nem én soha.

B: Hát, akkor micsoda szemtelenség így dicsérni. Különb en se hallottam. De én legalább járatos vagyok a színházban.

A: Igen, egyszer kidobták a földszintről.

B: Igen nem volt jegyem. — Hát, azt hallotta, hogy Felhő Klári majdnem elszerződött?

A: Nem.

B: Pedig úgy van. Fényes ajánlatok. Nagyváradra hívták 30000 koronára, a Nepszínházhoz hívták 150000 koronára, a berlini Hof-theater-hez 250000 tallerra, a madridi nemzeti színházhoz 150,000,000 pezetára, a turkesztáni maharadza felajánlotta az ő birodalmát, Krüger pedig a művész lábaihoz rakta egész Angol-országot, a grönlandi eszkimó-opera szerződötténi akarta 32000 rozmárgayar és 500 klgram halcsont díjazás mellett, a Matabélek országának fekete cézárja pedig mindennap kilátásba helyezett neki egy zsiros hittérítőt, filée á lá Hóhér Berci.

A: Jé! . . . oszt' hova megy?

B: Sehova. Itt marad. Azt mondja, hogy

szereti ezt az egyszerű, puritán, romlatlan debreceni közönséget, mely nem tűr semmi malacságot, mely nem szégyenli a trikót, a till szoknyákat, mely nem lelkesedik a kétértelműségen de rajongással csügg a régi mesterek örökbecsű művein.

A: (Szégyenkezve) B. ur én szeretem a trikót.

B: Én is, de Felhő Klári nem szereti. Pedig azok a kis alsó. (észreveszi a feleségét) felső, király, disznó... csokolom a kezdet!

A: Ki volt ez?

B: Bájós nőm.

A: Miért kártyázott maga?

B: Szoktam vele tartlízni (Kínosan vigyorgog) Hehehe... hehehe...

A: Kenn dóz. Ugy-e ő az adout... mindig üt... kenn dóz... én is szoktam kártyázni.

B: Csengetnek, mindjárt kezdik az előadást. (Zavartan) Megy maga színházba?

A: Megyek.

B: Nagyszerű! Én is.

(Tovább állnak egymás mellett.)

A: Menjen hát! Elkésik!

B: Ne fájjon magának az én fejem. Menjen maga!

A: (Megadással) Maga is a Késes-utcán lakik?

B: (Elérti.) Ühüm! (Karonfogja A-t. és együtt indulnak a Hungária felé. A piac-utcán óriási torlódás, a kisvasut nem közlekedik, ekkor a színház elé 275 nagy vaggont tolnak.)

A: Mit jelentsen ez?

B: Most érkezett haza Jeruzsálem igazgató Budapestről.

A: Ahá, értem. A tur-retur primadonnákat hozza.

B: Ugy éljen maga!

—II.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmúzeum, nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9—12-ig.

Nov. 2. D. u. 2 ó. Az ipartestületi betegsegítő-pénztár alakuló közgyűlése.

Nov. 4. A 7. huszárezred tisztikarának lövésénye.

Nov. 4. Jog és pénzügyi bizottsági ülés délután 3 órakor.

Nov. 5. Debrecen város közigazgatási bizottsági ülése d. u. 4 órakor.

Nov. 9. Hajdúvármegye közigazgatási bizottsági ülése d. e. 10 órakor.

Nov. 19. Kéjkiállítás megnyitása a városházán.

Nov. 19. A tiszántúli ev. ref. egyházkerület közgyűlése.

* **Isteni tiszteletek.** Ma vasárnap az ev. ref. nagytemplomban *Dicsőfi József* lelkész, a kis templomban *Biró Ferenc* s. lelkész, az új templomban *Mitrovics Gyula* lelkész, az ispotály templomban *K. Tóth Kálmán* lelkész, a szegényházban *Hajdu Zsigmond* püspöki titkár, és a csapókereti imaházban *Kovács János* népisk. felügyelő tart isteni tiszteletet. —

A katolikus templomban 6 órakor misét mond *Nyári Ignác*, 7 órakor *Brósztel* Lajos, 8-kor szt. mise a főgymnázium részére. 9 órakor ünnepélyes nagymisért tart dr. *Wolafka* Nándor v. püspök nagy segédlettel, mely után *Brósztel* Lajos szent beszédet mond. Háromnegyed 11-kor szt. misét mond *Molnár*

K. Dezső, a Svetics zárda és elemi iskolák növendékeinek, fél 12-kor *Pák* Emil misézik. Délután 3 órakor az október havi rózsafüzér befejezése, Te Deum. 4 órakor körmenet a temetőbe, ott lytánia, mely után a körmenet visszavonul a templomba, ahol 5 órakor dr. *Wolafka* Nándor v. püspök szent beszédet mond, s a halottak esti ájtatosságát tartja. — Hétfőn halottak napján délelőtt 6 órakor misét mond *Nyári Ignác*, 7 órakor *Brósztel* Lajos, 8 órakor szt. misét a főgymnázium részére, 9 órakor ünnepélyes rekviemet tart dr. *Wolafka* Nándor v. püspök segédlettel, háromnegyed 11-kor szt. misét mond *Molnár* K. Dezső h. igazgató, melyen a Svetics zárda növendékei és az elemi iskolák vesznek részt. Fél tizenkettőkor rekviemet tart *Szabó* István. — Az ág. hitv. ev. templomban ma vasárnap de. 10 órakor az istentisztelet *Materny* Lajos főesperes végzi. A gör. kath. kápolnában reggel 6-kor istentisztelet, de. 9 órakor szt. mise, délután 3 órakor vespérnye, 4 órakor rózsafüzér társulat havi ájtatossága, prédikáció, és szt. olvasó.

* **Halottak napja.** Millió meg millió apró mécs lángja hirdeti a mai nap estején, hogy az elhunyt kedvesek emléke ott él az emberi szivekben s az ádáz kenyérharcok közepett, a nehéz megélhetési viszonyokkal vívott küzdelmek után ezek a szívek le tudják vetkezni a hétköznapi durva kérgét s az elmúlás gondolatára megtérnek minden hatalmas kut forrásához: a valláshoz. Talán még az Istentagadónak is imára nyílnak ajkai e napon, mikor a kivilágított sirkertek *memento mori*-ja felénk száll a porondra hulló sárga levelekben. A temetőket, különösen a róma. katolikus sirkertet már tegnap sokan felkeresték, hogy ennek az évnek utolsó virágaiból font koszorúkat elhelyezzék elhunyt szeretetteik sírhalmán. Valóságos bucsujárás volt a Szent-Anna, Kossuth-utcaikon s száz meg száz koszoru vándorolt ki az elhunytak esendes nyughelyeire. Ma este pedig a kivilágítás lesz a siroknál, az ifjuság pedig felkeresi elhunyt jeleseinek sírját s szép szavakban ad kifejezést kegyeletének. Gazdag, szegény egyaránt részt vesz a kivilágításban s a büszke kripták színes lámpionjai, görögtüzei mellett apró gyertyácskák gyúlnak ki az egyszerű fejfákon, korhadtt fakereszteken is.

* **A Csokonai-Kör ünnepi felolvasó ülése.** A Csokonai-Kör téli felolvasó ciklusát kegyeletes hagyomány szerint nov. 17-én Csokonai születése napján kezdi meg. Az ünnepi felolvasó ülés megtartására most érdekes terv merült fel a Csokonai-Kör tagjai között. A színházba óhajtnak áttenni az ünnepi felolvasó ülés színhelyét, annyival inkább, mert ugyanazon este a szintársulat is Csokonai emlékének kíván hódolni, midőn előadja Szigligetinek *Csokonai Szerelme* című darabját. A Csokonai-Kör választmánya, melynek tagjait éppen e végből hivta

össze az elnökség, holnap, hétfőn délutáni ülésén dönt a Csokonai-Kör és a szintársulat közös ünnepe tárgyában.

* **Özv. Ráth Károlyné köszönete.** A nagyváradi orsz. ipartestületi kongresszusán a mi kamaránk titkára volt megbizva azzal, hogy az iparos ügyek kiváló vezérharcosa, Ráth Károly felett emlékbeszédet tartson. — A debreceni kamara titkára meg is felelt ennek a feladatnak. Az özvegy most hosszabb levélben mond *Szávay* Gyulának köszönetet. Levelét így végzi:

„Lelkem mélyeig meghatott igen tisztelt Titkár ur emlékbeszéde s alig találok szavakat a magam s gyermekeim köszönetének tolmácsolására. Csakis egy oly hűséges munkatárs és jóbarát szívéből fakadhatnak ama lelkes szép szavak, melyekkel megvilágította az Ő egész életének törekvését. — Küzdelmei a magyar ipar javáért, mely második énje volt utolsó leheletéig.

Fogadja ezért tisztelt Titkár ur ismételt leghálásabb köszönetem kifejezését.

Budapest, 1902. okt. 30-án,

őszinte tisztelője

őzv. Ráth Károlyné.

* **Magyar utazók Ausztriában.** A magyar és osztrák kereskedelmi kormányok között — mint budapesti tudósítónk írja — élénk üzenetváltás folyik most a kereskedelmi utazók dolgában. Az osztrák kormány, mint azt *Call* báró a Reichsrathban már jelezte, visszavonta a kereskedelmi utazókat rendszabályozó miniszteri rendeletet és új végrehajtási rendeletet dolgozott ki, mely az utazóknak lényegesen megkönnyíti az igazolványok megszerzését. Ez azonban csak az osztrák utazókat elégítheti ki, a magyar utazók sérelmét nem szünteti meg. A magyar kereskedelmi kormány a Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesületének sürgős beadványából tájékoztatást nyervén a magyar utazók sérelméről, kérdést intézett az osztrák kereskedelmi kormányhoz: miképpen hajlandó intézkedni abban az irányban, hogy a magyar cégek utazói Ausztriában akadálytalanul dolgozhassanak. Az osztrák kormány válaszában jelezte, hogy az osztrák hatóságok a magyar utazóknak is nehézség nélkül fogják az igazolványt kiszolgáltatni. Minthogy azonban a magyar cégek utazói ilyenformán az osztrák hatóságok önkényének lehetnének kiszolgáltatva; a magyar kereskedelmi kormány erélyes átiratban követeli a kontroverzia oly értelmű elintézését, hogy a magyar cégek utazói a magyar belügyminisztérium által kiállított igazolvány alapján utazhassanak Ausztriában. Az osztrák kormány erre az átiratra még nem felelt, de magyar kereskedelmi körökben meg vannak győződve, hogy a magyar kereskedelmi kormány átiratának meg lesz a kívánt sikere s a magyar utazók Ausztriában magyar igazolvány alapján fognak utazhatni

* Betörés Dobiecky képviselő lakásán.

Az elmúlt éjszakák egyikén újból betörték Dobiecky Sándor országgyűlési képviselő Deák Ferenc-utcai lakására. Érdekes, hogy a betörést, — mint a rendőrség kiderítette — ugyanaz a nemzetközi gazember követte el, aki a múlt évben: Gáspár Lajos. A veszedelmes betörő, — akinek sikerült megszöknie a kassai ügyészség börtönéből, eddig meg nem magyarázható módon, — külön rendszere van a betöréseknél, úgy hogy a kezemunkájával rendszerint elárulja magát. Gáspárt most sem sikerült elfogni, de körözik. A betörőnek azonban egy pár régi pénzen kívül nem sikerült semmiféle értékesebb tárgyat elrabolni ez alkalommal.

* **Jogászok felolvasó estélye.** Arra az ünnepélyre, melyről már többször tettünk említést s melyen Eötvös Károly is részt vesz felolvasásával, a rendezőség ma bocsátotta ki a meghívókat: A felolvasó estét részben a Debreceni Joghallgatók Segítő Egyesülete, részben az alakítandó Jogakadémiai Kör javára november hó 9-én, d. u. 5 órakor az Arany Bika dísztermében rendezik. Helyárak: Páholyjegy 10 korona. Személy-jegy az első három sorban 3 korona, a többiben 2 korona. Állóhely 1 korona. Az ülőhelyek számozva vannak. Jegyek előre válthatók: Békés Lajos, Csáthy Ferenc, Szentkirályi Tivadar és Zádor Lajos urak üzletében. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hirtapilag nyugtáz az egyesület választmánya. — A felolvasások sorrendje: 1. Nyitány. Előadja: a Magyar Testvérek zenekara. 2. Megnyitó beszéd. Tartja: ifj. Ozory István, a Debreceni Joghallgatók Segítő Egyesületének elnöke. 3. Szavaltat. Tartja: Pirkler Ernő. 4. a) Serenad (op. 38. 2. sz.) b) Csárda-jelenetek (5. sz.) Hegedűn előadja: Weszprémy Andor; zongorán kíséri: Verlin Sándorné urnő. 5. Költemények. Irtá és felolvassa: Kun Béla. 6. Felolvasás. Tartja: Eötvös Károly. 7. a) Szívmé bálványá Stahl Richardtól; b) Boleró Dessauertől. Éneklő Szabó Margit urnő; zongorán kíséri: Zádor Ervin. 8. Rákóczy-induló. Előadja: a Magyar Testvérek zenekara. — Ehez pótlólag a rendezőbizottság felkérése folytán még azt tesszük közé, hogy a meghívón jelzett üzletekben a jegyek f. hó 4-ikétől, keddtől kezdve válthatók előre s a kik tévedésből meghívót addig nem kapnak, azok forduljanak vagy az illető üzlethez, vagy ifj. Ozory Istvánhoz, a bizottság elnökéhez.

* **Wlassics miniszter levele.** A napokban megtartott pincér szakiskola felavatása alkalmából a jelen voltak üdvözlő táviratot küldtek Wlassics Gyula vall. és közokt. miniszternek, ki tegnap Hauer Bertalanhoz, a pincér iskola egyik megteremtőjéhez intézett levelében megköszönte a megemlékezést, a levél következőképen szól:

Tisztelt Uram!

Nagyon köszönöm a debreceni vendéglősök sokra becsült figyelmét, hogy szakirányu tanonciskolájuk ünnepélyes megnyitása alkalmából rólam megemlékeztek. Kiváló tisztelettel Wlassics.

* **Katonakötelesek jelentkezése.** A városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya felhívja azon debreceni s más községbeli illetőségi állítás és néptőlkelő köteles ifjakat, a kik az 1880., 1881., 1882., 1883. és 1884-ik években születtek, hogy összeíratusuk végett a katonai ügyosztály hivatalos helyiségében (városház, keresztépület, I. em. 18. ajtó) naponként a hivatalos órák alatt délelőtt 9—12-ig, délután 3—6-ig 20 nap alatt, de legkésőbb november hó végéig annyival is inkább jelentkezzenek (a jelentkezéshez illetőségi bizonyítvány, keresztlevél, munka, vagy eselédkonyv, tanulónak a lecke látogatási bizonyítvány magukkal hozandó), mert a ki ezen jelentkezést a nélkül, hogy legyőzhetlen akadályok hátráltattak volna — elmulasztja, kibágást követ el és 10 koronától 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal, vagy ennek megfelelő elzárással büntethető.

* **Halálozás.** Özv. Váradi Sándorné, Törös Erzsébet tegnap 68 éves korában elhunyt. A boldogultat ma délután 2 órakor temetik a Méliusz-tér 3. sz. gyászházból.

* **Új aljegyzői állás.** Sámson község az eddig fenntartott segédjegyzői állás helyett aljegyzői állást rendszerezített, melynek előnye egyrészt a fizetés emelkedése, másrészt az, hogy az aljegyzői állás nyugdíjgénygyel jár.

* **Őzek a városi nagyerdőben.** Beköszöntött a tél. A varjuk lassan-lassan belepik a nagytemplom, meg a kollégium tetejét, — az erdők, mezők vadjai húzódnak közelebb a városához.

Tegnap egy uri ember sétálgatott kinn a nagyerdőben. A száraz levelek esőrenésére egyszerre öt gyönyörű őzike ugrott fel s ijedten rohantak be a sűrűségbe. Hjah, elmultak a meleg, verőfényes napok s az illatos friss fű helyett nemsokára az erdész által közzsákmányra kített széna lesz a szelid őzikek egyedüli tápláléka. Érzik már a fagy, a hó kezdetét s ez hozza őket közelebb a zajos városhoz. Pedig itt talán nagyobb biztonságban vannak, mint az erdő távolabbi részeiben, nem bántják őket a kegyetlen vadászok. — s egy pár ártatlan sétáló által okozott ijedtségen kívül alig történhetik bajuk a barátságos szemű barna őzikeknek.

* **Mátyás emlékünnepe.** Az iparos ifjuság önképzőköre e hó folyamán Mátyás király emlékére jótékonycélú ünnepélyt rendez, a műsor összeállításán most fáradozik a rendezőség, eddig Kőrösy Kálmán dr. ipartestületi ügyész sikerült megnyerni egy felolvasás tartására.

* **A tengerszem ügye és Debrecen.** Az olyan sok hírlapi cikkezésre politikai vitára felhasznált ismeretes tengerszem ügyében hozott nemzetközi bíróság ítéletébe nem tudnak belenyugodni a szepesmegyeiek, akiket ez a dolog legközelebből érdekel, lévén a lengyel tengerszem Szepesmegye határában. De nem csak ők nem akarnak megnyugodni a hozott ítéletbe, hanem az összes törvényhatóságokat tiltakozásra szólítják fel, hasonló jogtalan telek-eltulajdonítás ellen Deb-

recen is kapott egy ilyen átiratot, meg Hajdúvármegye is.

* **Öngyilkos urinó.** Zomborból jelentik, hogy ott nagy feltűnést keltett egy városszerte ismert, vagyonos uri nőnek, Heinisch Viktóriának öngyilkossága. — Vén leány volt s egyik nőrokonával lakott együtt. Azalatt követte el az öngyilkosságot, amíg rokona a színházban volt. Az egyik ablak fájára felakasztotta magát. Hogy mi volt az oka életuntásának, nem tudják.

* **Az ipartestületi betegsegélyző pénztár megalakítása.** Ma lesz az ipartestületi betegsegélyző pénztár alakuló gyűlése az iparos otthon dísztermében. A munkaadók délelőtt 11 órakor, a segédek pedig d. u. 2 órakor gyűlnek össze tanácskozássra. Mindkét gyűlést Tóth Kálmán ipartestületi elnök fogja vezetni.

* **Verekedés kalapáccsal.** Az indult ember kezében veszedelmes fegyver a kalapács. Különösen az utóbbi idők munkaslázadásainál szerepelt többször ez a fegyver s szereplése majdnem mindig halált jelentett.

Pap József balmazújvárosi asztalos valami munka felett összeszólalkozott a segédjével. Szó szót követett, majd verekedésre került a sor s Pap József felkapva az asztalról egy vas-kalapácsot, olyat sujtott a legény fejére, hogy az eszméletlenül esett össze.

Az esetet bejelentették a debreceni főszolgabíróságnak, a mivel a legény orvosi vélemény szerint két hétnél tovább fogja nyomni az ágyat, az indult asztalos mestert súlyos testisértés miatt feljelentették a kir. ügyészséghez.

* **Lövöldöző katonák.** Bár a katonaságnak kötelessége a lövöldözés s temélen puskaport és ölmot el is lövöldöz azért, hogy ha úgy fordulnának az idők elég vért tudjon ontani, ezeket a lövész-gyakorlatokat mégis óvintézkedések szokták megelőzni s a harcászati céllövészet előtt a hatóságok ideje korán értesíteni szokták a közönséget, hogy a céllövészetre lofogalt területnek még csak a tájkára se menjen az utazó, vagy tanyai közönség. Hanem, — mint ez Debrecenben nem egyszer megtörtént már, — katonáék nem sokat tördnek a közbiztonsági kérdésekkel s olyan helyen is rögtönöznek céllövészetet, a hol könnyen baj eshetik az emberéletben. Így tegnap Gyarmathy István helybeli, Rákóczi-utca 11 szám alatti lakos panasolta a rendőrségi bünyosztálynál, hogy a péterfiak temető szomszédságában, a hadházi uton levő szőlőjében tegnap egy rakás kilőtt katonagolyót és szétlövöldözött céltáblákat talált. A cselédek, akik még most is kint laknak a kertben, azt állítják, hogy reggel honvéd-katonák ott tartottak céllövészetet s a céltáblákat a szőlő-kerítésére tüzték ki. A golyók természetesen mind behullottak a szőlőbarázdák közé s esoda, hogy a Gyarmathy István ott játszódzó kis gyerekek nem találták. Közél 20 darab kilőtt golyót s három elhasznált papir céltáblát be is mutatott panaszos a rendőrségen, mely ebben az ügyben megindította a vizsgálatot.

* **Tolvaj napszamos.** Erdélyi Péter Késes-utcai gazda tegnap este megjelent a rendőrségen s előadta, hogy újföldi tanyájáról egy Kálmánd Ferenc nevű napszamos ellopott kocsisától egy új öltözet ruhát. A lopás azért is érzékenyen sujtja károsultat, mert az ellopott ruha zsebében két tehénjárlat volt, amik nélkül most jószágát nem tudja eladni. A esendőség megindította a nyomozást.

* **Orvosok merénylete apácák ellen.** A szabadkai közpórház sebészeti osztályán dr. Sántha György osztályorvos és dr. Szórfi Sándor benlakó nőtlen segédorvos olyan brutálisan bántak az osztályon ápolónőkként működő irgalmas testvérekkel, hogy azok nem bírván tovább tűrni az említett két orvosnak a tettegességig is elfajult durva bánásmódját, elhagyták a közpórházat. Panaszukat Császka György kalocsai érsek elé vitték, aki tegnap táviratban kereste meg Schmausz Endre főispánt, oltalmát kérve a bántalmazott, mélyen sértett apácák-érdekében. A főispán utasítására a polgármester a két orvos ellen a vizsgálatot nyomban elrendelte. Ljubibraticz Kelemen tanácsnok vezeti a hivatalos vizsgálatot.

x **A megterült kár.** B. becsületes szabó-mestert baráti körben nyugtalan természetű embernek ismerték. Folyton új terveket kovácsolt, minden pillanatban új vállalatokba bocsájtkozott, azonban semmit sem bonyolított le eredményesen. Alig volt a városban egyesület, melynek habár mindig csak rövid időre, tagja ne lett volna. A legutóbbi társulást tíz barátja és iparostársa rendezte oly célból, hogy közösen öt egész sorsjeggyel játszanak a legnagyobb osztálysorsjáték-üzletben Török A. és Társa bankházában (Budapest Teréz-körút 46/b.). Kezdetben örömmel csatlakozott társaihoz, azonban csak két osztályon fizette be az esedékes összeget, mert mint mindig, úgy most is gyorsan elvesztette türelmét és a társaságból kilépett. Négy héttel a kilépés után a mi szabónk vaesora után családi körben olvassa az esti lapot. Az újságot felületesen forgatja, midőn tekintete egy kis közleményen megakadt, mely nyilvánosságra hozza Török bankház mesés szerencsésjét. Egyszerre csak elfutja améreg és dühtől izgatva kiáltja: „Ilyen pech! Az a szám a melylyel játszottam főnyereményt nyert. És én balga beszűntettem a játékot. Ilyesmi csak velem történhetik. — Egy pillanatig kincs csönd uralkodott a szobában, egyszerre azonban a család legidősebb fia egy hatalmas „Eljent” kiált és mintha megőrült volna, elkezd az asztal körül táncolni. „Apám! — kiáltja izgatottan — a kár megtérült! Én ezzel a sorsjeggyel hátad mögött tovább játszottam!”

x **Elősmert legjobb izlésű uri divat** újdonságok nagyválasztékban érkeztek u. m. remek nyakkendők, *Ingek, kalapok cipők* s. a. t. feltűnő olcsó szolidáran, **Fekete Jakab** uri divat és kalapgyári rak-tárában Debrecen, főter kistemplom mellett.

x **Dr. Winkler Jenő** egyetemes orvos tudor, **fogorvos.** Kocsuth utcz 26. Fogad naponta délelőtt 10—12-ig; délután fél ó 1—5-ig. Minden **kedden** délden 2—1 ráig szegény sorsu fogbetegeknek ingyen rendelés

x **A szerencse olyan, mint a lidérc.** Az emberek gyarlósága abban tűnik ki, hogy szerencsésüket egész életükön át ott keresik — a hol nem találják. A szerencse olyan, mint a lidérc. maga mutatja meg magát, csak észre kell venni. De aztán meg is kell fogni. A meddig a fény világít, addig kell kaparni utána.

A legutóbbi sorsjátékban a legnagyobb nyeremény, a 600,000 koronás jutalom, a Wolf Hugó bankháza által eladott sorsjegyre esett és így ezen legszerencsésebb főarúsító egyszerre nyolc szegény embert tehetett boldoggá,

A hova a szerencse egyszer betette a lábát, ott jó ideig meg is szokot maradni, kísérelje meg tehát mindenki szerencsésjét és rendeljen osztálysorsjegyeket Wolf Hugó bankházában, Budapest, Bálvány utca 10. Az új terv szerinti, 5000 nyereménnyel szaporított XI. sorsjáték első osztályának húzása már 1902. évi november hó 20. és 21-én tartatik meg.

A sorsjegyek ára: egy egész 12 K., egy fél 6 K., egy negyed 3., egy nyolcad 1 K. 50 fillér.

x **Az élet fája** már gyakran magában hordja a pusztulás csiréit bár még kívülről igen szépnek mutatkozik. Eppen úgy mint némely ember, ki tüdővészben szenved, embertársait szép arcával, erőteljes testalkatával gyönyörködteti, és csak egy fürkésző orvosi szem veszi észre, hogy mily veszedelmes betegségben szenved. Lassu köhécselés leggyakrabban a kezdete, ennek a könnyörtelen tüdőbajnak és emellett mindenféle más bajok, mint fejfájás, katarhus, rekedtség, asztma, vérhányás, nehéz lélegzetvétel, mellszorulás, tüdőcsues bajok és stb. ennek a borzasztó betegségnek a kezdetei. Aki az említett fájdalokat figyelmen kívül hagyja maga ellen vétkezik, és még inkább akkor, ha tudja hogy ezek ellen egyszer létezik a mely mostanáig a legmakacsabb esetekben is eredményre vezetett: tehát ha ezt saját javára fel nem használja. *Ez a „Pectora!”*

A ki az igazi Pectorát óhajtja, forduljon bizalommal Budapestre a Diána gyógyszerházhoz Károly körút 5 sz. alatt a mely ezt csomagonként 2 koronáért megküldi.

x **Az osztálysorsjáték új játékterve.** A m. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték legújabb játék terve, a november 20 án kezdődő sorsolások tervezetét magában foglalja, érdekes újításokat tartalmaz. Egész sor főnyereménnyel és nagyobb nyereménnyel toldatott meg a nyeremények összege a régi 13.160,000 koronáról 14.459,000 koronára emeltetett. Egy millió koronánál többel szaporították meg a nyeremények sommáját, a mikor a sorsjegyek számát tizezer darabbal emelték. Az új nyeremények közt van egy 80,000 koronás, egy 50,000 koronás, egy 25,000 koronás, egy 20,000 koronás, öt 10,000 koronás. A több főnyereménnyel a nyeresése kétségtelenül megjavult.

Borzalmas nyomor.

Sztrájk 1 korona heti béremelésért.

Saját tudósítónktól.

Emberek, iparosok borzalmas nyomorúságáról ad hírt bécsi tudósítónk. Nem is hinné az ember, hogy a gazdag császárvárosban ilyen páriái lehetnek a munkának. Tegnap este sztrájkba léptek a bécsi gombesztárgolyosok, akik odahaza dolgoznak a mesterek számára, számra nézve vagy ötszázan. Követelésük: egy koronával több bér — hetenként. Az embereket, akik csak egy koronára béremelést követelnek, úgy kellett kényszeríteni a sztrájkra.

Egy szónok a gyűlésen ekként szölt hozzájuk:

— Emberek, a nyomor egészen elbutított benneteket. Hát nem tudjátok már kezeiteket és lábaitokat mozdítani? Ordítsatok legalább; Nem bírjuk már tovább!

Es a néhány száz élettelen arc, elgyötört, rongyos ember ült a piszkos asztalok körül s mereven néztek maguk elé, mintha nem is lenne bennük lélek.

A küzdelemhez szükséges erélyt is kölölte belőlük a nyomor. Végre nagynehezen rábírták őket, hogy sztrájkoljanak egy korona heti béremelésért.

Szinte példátlanul áll, ahogy a gombesztárgolyosokat a munkaadók kiszípolozzák. Kartellban vannak egymással s a munkásnak nincs menekülése. *Hónaponként átlag 7—8 forintot keresnek!*

Egy hírlapíró felkeresett egy ilyen munkást a külvárosi Sertenberg-utca 14. számú házbán, a 3. számú pinceszobában. Borzasztó büz esapta meg, ahogy belépett. Látni nem látott, csak hallotta, hogy egy férfihang kérdezte, mit akar. Lassan megszokta a szem a sötétséget s végtelen nyomor tárult az újságíró elé. A munkás, a felesége és két gyermeke ijesztően soványak voltak.

— Önök ilyen rossz viszonyok között élnek itt, szölt az újságíró.

— Kérem szépen, mi mind, az egész családom, *havonta 15—16 koronát* keresünk. Most októberben csak 14 korona 24 fillért kerestünk.

— Hány órát dolgoznak naponta?

— Amikor a feleségem egészséges volt és látott, 16 órát. De mióta megvakult csak 8 órát dolgozhatom, mert nekem kell a házi munkát elvégezni.

— Hát, hogy élhet meg egy család havonta 7 forintból?

— Bizony ezt nem hiszi el nekünk senki, pedig így van. Tetszik látni ezt a nagy csomagot? Ebben tea van, amit az erdőben szedtem. Fűvek. Ez a mi fő táplálékunk. Aztán káposztát is eszünk. egyszerre főzünk három napra valót. A húst nem ismerjük. Minden vasárnap egy fél lóvirslit eszünk. Házbérre havonta 7 forintot fizetünk.

— Mindig ilyen rosszul folyt a dolguk?

— A nagy krach óta.

Azóta semmit nem vásároltam. Sem butort, sem ruhát. *Ha szükségem van valami edényre, vagy ruhára, kimegyek a szemételepre, ott mindig talállok valamit...*

Es ilyen nyomorúságban él a legtöbb bécsi gombesztárgolyos munkás.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Nov. 2. vasárnap: délután *A kukta kincseszönya*, énekes bohózat, este *Dózsa György*, szomorujáték.

Nov. 3. hétfő: *A sötétség hatalma*, színmű.

Nov. 4. kedd: *Ádám és Éva*, daljáték.

Nov. 5. szerda: *Ádám és Éva*, daljáték.

Nov. 6. csütörtök: *Rejtett arc*, vigjáték.

Nov. 7. péntek: *Parasztbecsület*, dalmű, *Virágfakadás*, vigjáték.

Nov. 8. szombat: *Rozenkranz és Guldenstern*, vigjáték.

Nov. 9. vasárnap: délután *A szombatosok*, színmű, este *Csokon szerzett vőlegény*, énekes bohózat.

Nov. 10. hétfő: *Lotti ezredesei*, énekes bohózat.

Nov. 11. kedd: *Bánk bán*, szomorujáték.

— **(Párisi élet.) Pataki Béla** énekelt: ez sem utolsó mulatság. No de a finom társalgási színészen kívül énekeltek Offenbach e régi mulatságos daljátékában mások is, akiknek pedig tudniok kellene énekelni. Végre is nincs a világon se jó, se rossz: gondolkodás teszi azzá. Hamletnek börtön a világ; másoknak nem az. Tszem, ez a hebe-

hurgya szövegü *Párisi élet*, úgy hogy tegnap este előadták, tetszett némelyeknek. Ezek számára nagyon jók voltak apró-cseprő szerepeikben. Felhő Rózsi, Hegyi Lili. Püspöki Rózsi, Mezei, Virágháti, Szilágyi stb. *Karacs Imre* pompásan játszotta Frick cipészt, *Krémer* pedig Gondremark báróban volt ismét kacagató. Ujabbán egyre-másra művészi alakításokkal, igazi remekléssel lepi meg a közönséget. Nem lehet eléggé sajnálni, hogy hang dolgában ő se kivétel. Az egész társulatnak egyformán kellemetlen hangja van.

— (Műsori terv novemberre.) Kődös, borongós őszi hónap ez. Hozzá hasonló a színház műsori terv is. Valóságos hideg, egyhangú, szürke világ. Hiába kerestünk fölemelő, rendkívüli élvezetet; ha ez a terv valóra válik: csak közönséges, mindennapi szórakozásban lehet részünk. Ezen a most következő héten egyébaránt csupa ismétlést kapunk. Csak a hét vége felé jön más. A *parasztbeszűlet*, dalmű. Lelke rajta a tervezőnek! Aztán természetesen a Vígsház, az elmaradhatlan Vígsház utánzásával a *Csokon szerzett völgy*. Reméljük a régi eredeti alakjában, nem pedig az izléstelen Fedák Sári kedvéért izléstelenül megfejelt vígsházai toldalékkal. Három emlékünnap lesz ebben a hónapban: nov. 11-én *Katona*, nov. 17-én *Csokonai* és nov. 21-én *Csiky* emlékére. Ezekon kívül az egész hónapban csak két magyar darab kerül színre., Hercegtől a Honthy háza és Gárdonyitól a Bor.

— (A színházi vérbíróóságok.) Most tartották több nagyobb vidéki városban a színházi bizottságok azt az ülésüket, melyen megrostálták az ott működő színtársulatot. Mondhatom felette mulatságos volt például a vaskereskedő véleménye a hangszálakról, vagy az expenzonótás ügyvéd ítélete a táncművészetéről mint olyanról. De az sem volt minden humor híjjával, hogy az igazgató mindenütt azt állította, hogy az ő társulata a legjobb, a legszervezettebb, a legdrágább az egész országban. Leghangosabban dicsekedett Zilahy Gyula Aradon, aki egyszerűen kijelentette, hogy mióta a világ, olyan társulat, mint az övé, még nem volt együtt. De úgy látszik nagy az ellenzéke. Nagyváradon is kegyetlen bírálatban volt része Somogyi társulatának. Reméljük, hogy a debreceni társulatnál a színházi bizottság az igazgató meggyőződése alapján mondja ki, hogy ez tökéletes... Mert bizony ma már hiába való minden panasz. A közönség maga türte el, sőt helyeselte az előadások, a darabok mértékének fokozatos lesüllyedését. Most már egy csapásra csak kedvenceé válni lehet, de bajokat gyógyítani nem. Tessék csak mostanában megnézni egy-egy jó régi daljáték előadását. Az ember megdöbben, mennyi izléstelenséget, comb-paskolást, orrhang-sípítást, durva szoknyaemelgetést, test-riszálást, dalsarnoki ugrándozást csempészett be a mai divat azokba a szép, bájos, kedves szerepekbe, melyek azelőtt egyszerű, művészi, finom eszközökkel hódítottak. Ezek ellen a mostani kóros tünetek ellen bizony a gyűlésen hiába dörögnek a színházi vérbíróóságok, ha aztán beülnek a páholyba és hirtelen kezükbe veszik a színházi látcsövet ők is!

TAVIRATOK.

Halottak napja a fővárosban.

Budapest, nov. 1. (Saját tudósítónk távirata.) Mint minden esztendőben, az idén is óriási mértékben nyilvánul az élők kegyelete a halottak iránt. A temetőben nagyjaink sirjai virágokkal vannak felékesítve s koszorúk borítják az emlékoszlopokat és sirdombokat.

Az egyetemi ifjuság reggel fél 9 órakor gyülekezett az egyetem előtt és az egyetemi kör zászlaja alatt testületileg vonult ki a kerepesi-uti temetőbe, ahol Batthyány, Deák, Kossuth, Vörösmarthy, Arany s más nagyjaink sirját beszédek kíséretében megkoszorúzták.

Délután Kossuth Ferenc vezetésével a függetlenségi párt testületileg vonult ki Kossuth Lajos sirjához, hol a párt koszoruját elhelyezték, miközben *Ilyés* Bálint mondott szép beszédet. — Onnan *Irányi* Dániel sirjához vonultak, ezt szintén megkoszorúzták. Itt *Nessy* Pál beszélt.

Darányi miniszter utja.

Sepsiszentgyörgy, nov. 1. (Saját tudósítónktól.) Tegnap este *Potsa* főispánnál Darányi miniszter tiszteletére vacsora volt. A miniszter ma reggel Kézdivásárhelyre utazott, honnan délbe visszautazott Budapestre.

Meggyilkolt öreg asszony.

Sepsiszentgyörgy, nov. 1. (Saját tudósítónktól.) Ma hajnalban itt ismeretlen tettesek meggyilkoltak egy özvegy Császár Istvánné nevű 80 éves gyümölcsárus kofát. A gyilkosok a szegény asszony lakását kifosztották és csekély pénzét is elvették.

Öngyilkos kereskedő.

Budapest, nov. 1. (Saját tudósítónk távirata.) *Heisenreich* Kálmán fővárosi kereskedő délután a városligeti iparcsarnok előtt fűbelölte magát. Haldokolva szállították a kórházba. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

Kitüntetések a bur háboru után.

London, november 1. (Saját tudósítónktól.) A hivatalos lap a dél-afrikai háboru befejezése alkalmából adományozott kitüntetések és előléptetéseket közli. *Methuen* a Bath-rend nagykeresztjét kapta, *French* és *Hamilton* vezérőrnagyokat pedig altábornokokká nevezte ki a király.

Regénycsarnok.

A PÁNDY-KISASSZONYOK.

— Regény. —

Írta: *Rudnyánszky Gyula*.

Folytatás

5.

Matild néni, ha elvégezte a dolgát, legelőször is kártyát vetett. A milyen derék jó gazdasszony, másrészt afféle jó

házi bolond volt, a kivel mindig tráfát lehetett üzni. Minduntalan gazdag hercegi kőrökről álmodozott. Megálmodta minden héten legalább egyszer, hogy egy mesebeli királyfi jött érte álmában.

Második mulatsága volt a jó Matild néni a talány-fejtés. Tessék végig forgatni a lapokat, több mint tizenöt év óta következetesen mindig első helyen áll az ő neve a megfejtők közt. Megfejtették: Kis és nagy-pándi Pándy Matild — s a többi.

Matild néni főszenevedélye azonban a névtelen és állnevű levelezés volt előfizető társnőivel, előbb a zöldborítékon vagy a mellékleten, azután poste-restaute. A képes Családi Lapok minden évfolyamában legalább négy-öt néven szerepel Matild néni. Ha torta-recepteket kér vagy ad, hangjegyeket cserél, vagy regényeket óhajt kölcsön: ilyenkor Egy előrelátó gazdasszony, vagy: A kapesos bibliájú Tilda néni az álneve. Ellenben amikor a férjhez menendő lányok miatjánkja, a hűtlenség ellen óvó varázs-hiszkegy, Petőfi Örüttje vagy pedig a körül forog a levelezés, vajjon illik-e egy már nem fiatal, de még férjhez menni kívánó leánynak egy gazzag öreg ur udvarlását és virágbokrétaif elfogadni: Ebben az esetben Matild néni, A szalmavirágos pándi szőke, vagy: A patakparti sóhajtozó kéknefeles, vagy: Egy a három grácia közül nevet használja. Következik ezután az ismerkedés a Rövidhaju csalfa Aénuszszal meg a métra völgye legutabb leányával, Balkezü Adonisz-szal és a szenvedély szabad gyermekével és legvégül a poste-restante levelezés. Az első levelet kegyedtől várja „P. M, poste restante Pánd, posta helyben”.

A Pándy-kisasszonyok eleinte, mikor hazakerültek a nevelőből és arról álmodoztak, hogy egy év alatt elkapkodják őket a jó partiek, kinevelték a Matild néni bogarait. De később, mikor a kérők helyett csak az udvarlók jelentkeztek, azok is töbnyire a Hartai-uradalom gyakornokai és irnokai, a kikkel legfőlegb kacérkodni lehet, de házasságról még csak beszélni sem — unalmukban, hosszú téli estéken, egy-egy parlagi gavalérjukban csalódva, vagy valamelyik megyei bálból életuntan kerülve haza, maguk is ráfanyalodtak a Matild néni kicsüfolt szórakozására.

Hellének: Páris nélküli Szép Heléna Alicenak Pedig: A mátravölgyi Semiramis volt a ssinpadi, az az hogy az újságbeli álye. Egyedül Jolán maradt következetesen távol ezektől a játékoktól. Nem szólt, nem hetvenkedett: de ha nagyon faggatták, két röviden megmondta, hogy unja és ki nem állhatja az efféle gyermekjátékokat. Csak később derült ki, hogy Jolán Képes Családi Lapok zöld borítéka helyett az atyja napilapjának a kis hirdetéseit böngészte néneinél nem kisebb szenvedelemmel. Kalandba is keveredett e már nem szokatlan uton. Egy szeretni vágyó ifjuval, a kivel a mama és testvérei háta mögött valóságos levelezésbe bocsátkozott, míg végre ki nem sült, hogy a szeretni vágyó ifju egy ötvenhárom éves kopasz aglegény, a ki egy időben Matild néniel is levelezett, szintén huszonkét évesnek adván ki magát Lángoló szívű Vulkán néven.

(Folyt. Köv.)

V A R O S I S Z I N H A Z

Ma, vasárnap november 2 án két előadás.
Délután 3 órakor félhelyárakkal, bélet-szünetben.

A kukta kisasszony

Daljáték 3 felvonásban.

Este 7 és fél órakor, rendes helyárakkal, bélet-szünetben.

Dózsa György.

Szomorú játék 4 felvonásban.

S z e m é l y e k :

II. Ulászló, magyar király — Sebestyén Géza
Szapolyai, erdélyi vajda — Pataky Béla
Hegedűs, költő — Hahnel Aranka
Dózsa György — Klenovics Gy.
Barnabás — Palágyi Lajos
Lőrincz diák — Nagy Dezső
Csáky Lóra — Jeszenszky I.
Rózsa György arája — Menszáros M.
Jósnő — Ebergényiné A.

Holnap hétfőn nov. 3-án.

SÖTÉTSÉG HATALMA.

Dráma.

Az „Alsó Nyirvidéki Vízlecsapoló Társulat”-tól.

363.

1902.

Hirdetmény.

Felhivathak Bánk, Fancsika, Haláp, Nagy-Csere, Pacz és Gut puszták kisbirtokosai, hogy a f. évi november hó 12-én a városházán tartandó rendes közgyűlésen, az alapszabályok 8. §-a szerint pusztánként összeállva, maguk kebeléből megválasztott 2 tag által képviseltessék érdekeiket, megbízó leveleiknek a gyűlést vezető elnök kezeihez leendő átadása mellett, mert meg nem jelenésük esetén, érdekeiket Debrecen sz. kir. város pglgármestere fogja képviselni.

Debrecen, 2902. október 30.

Szögyény János, s. k.

társulati igazgató.

Dr. Lengyel F.-féle Nyírfa balzsam.

Már maga az a nedv, mely a nyírfatorzsból, ha abba furást eszközünk, kifolyik emberemlékezet óta mint a legkitünőbb szépítő szer ismeretes; ha azonban ezt a nedvet a feltaláló előírása szerint kémiai uton balzsamá készíttjük, akkor

lesz csak kitünő hatása. — Ha az arcot vagy más bőrhelyet ezzel este bekenjük, a bőrről már másnap reggel majdnem észrevehetetlen pikkelyek válnak le, miáltal a bőr vakító fehér és finom lesz.

Ez a balzsam elsimitja az arcon képződő ráncokat és himlőhelyeket és annak fiatalos arcszint ad; a bőrnek fehérséget, finomságot és üdeséget kölcsönöz, a legrövidebb idő alatt eltávolítja a szeplőket, bőrfoltokat anyajegyeket, az orr vörösségét, bőr-aknákat és mindenféle bőrtisztálanságot. Egy korsó ára használati utasítással együtt 1 frt 50 kr.

Dr. Lengyel-féle Benzoe-zsappan

a legenyhébb és leghasznosabb zsappan a bőr részére, különlegesen preparálva darabonként 60 kr. — Kapható minden nagyobb gyógyszerárban. Főraktár Budapest: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárban, Király-utca 22 szám.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XI. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Tizenegyedik Sorsjáték. 110,000 sorsjegy, 55,000 nyeremény

Első osztály. Betét 12 korona. Huzás: 1902. nov. 20. és 21.		Második osztály. Betét 20 korona. Huzás: 1902. decz. 17. és 18.		Harmadik osztály. Betét 32 korona. Huzás: 1903. jan. 13., 14. és 15.		Hatodik osztály. Betét 24 korona. Huzás: 1903. márczius 26-tól április 22-ig.				
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben				
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	Korona 1.000,000 (Egy millió)				
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000					
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000					
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000					
3 á	2000	3 á	3000	3 á	10000			30000		
5 á	1000	5 á	2000	5 á	5000			25000		
8 á	500	8 á	1000	8 á	2000			16000		
30 á	300	20 á	500	10 á	1000			10000		
100 á	100	110 á	300	120 á	500			60000		
3350 á	40	4350 á	80	4850 á	130			630500		
3500 nyer.	Kor. 263000	4500 n. er.	Kor. 528000	5000 nyer.	Kor. 916500			A melyik ezen 500 nyeremény közül utolsó sorsjegyet ki, kapja a jutalmat.		
1 á	90000	1 á	100000	1 jutal.	600000					600000
1 á	30000	1 á	30000	1 Kor.	400000					400000
1 á	20000	1 á	20000	1 nyer.	200000					200000
1 á	15000	1 á	15000	1 á	100000					100000
3 á	10000	3 á	10000	1 á	80000	80000				
5 á	5000	5 á	5000	1 á	60000	60000				
8 á	2000	8 á	2000	1 á	50000	50000				
10 á	1000	10 á	1000	1 á	40000	40000				
120 á	500	120 á	500	2 á	30000	60000				
4850 á	170	3850 á	200	2 á	25000	50000				
5000 nyeremény	Korona 1.120,500	4000 nyeremény	Korona 1.076,000	4 á	20000	80000				
				5 á	15000	75000				
				25 á	10000	250000				
				50 á	5000	250000				
				405 á	2000	810000				
				760 á	1000	760000				
				1140 á	500	570000				
				30600 á	200	6120000				
				33,000 nyer és jutalom korona		10.555,000				

Az I. osztály huzása 1902. november hó 20. és 21-én tartatik meg. A huzások a Magyar Királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Huzási tervben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől), Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1902. évi október hó 26-án.

Magy. Kir. Szab.
Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Lónyay Hazay

Hirdetések

SZABADSÁG politikai napilap számára
jutányos áron
 felvételnek.

Téglás-kert második járason
négy nyilas szántó föld
 van eladó.

Ház helyeknek

80 krajezárjával ölenként.
 Értekezni lehet: Csillag-u. 23. sz. a.

M. A. vasutak menetrendje

1902. október hó 1-től.

	ó. p.
Debreczenből indul:	
Csak P-Ladányig	d u. 3 27
Budapest felé (gyorsvonat)	d u. 4 16
Budapest felé (gyorsvonat)	reg. 9 01
Budapest-Nagyvárad felé	d u. 12 18
Budapest-Nagyvárad felé	este. 10 27
P.-Ladány-Nagyv. minden kedden	déli. 11 46
Csak P-Ladányig vegyes vonat	este. 8 10
Szalmár-M.-Sziget felé	d u. 3 56
Csak Szalmárig	este. 7 58
Szalmár-M.-Sziget felé	éjjel 2 56
Szalmár-M.-Sziget felé (gyorsv.)	d e. 11 58
Csak Szalmárig	reg. 6 10
Miskolc-Kassa felé	reg. 4 12
Miskolc-Kassa felé	este. 5 57
Szerencs-S.-A.-Ujhely-Kassa felől	d u. 5 01
m. áll. v.-től	reg. 4 28
vásártérrel	reg. 4 51
H.-Böszörmény- B.-Sz.-Mihály felé	d u. 8 06
vásártérrel	d u. 5 15
m. áll. v.-től	d e. 14 41
vásártérrel	d e. 11 50
Füzes-Abony felé m. áll. v.-től	reg. 5 42
Füzes-Abony felé vásártérrel	reg. 1 -
Ohat-Kócs-Polgár felé m. áll. v.-től	d u. 4 21
Ohat-Kócs-Polgár felé vásártérrel	d u. 4 31
Derecske-Nagy-Léta felé	reg. 5 25
Derecske-Nagy-Léta felé	d u. 4 31
Budapestre érkeznek:	
A reggel 9 ó. 10 p.-kor induló gy. v.	d u. 1 56
A déli 12 ó. 36 p.-kor induló sz. v.	este. 6 40
Az este 10 ó. 27 p.-kor induló sz. v.	reg. 5 45
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor induló gy. v.	este. 9 35
Budapestről Debreczenbe indul	
A d. e. 11 ó. 44 p.-kor érkező sz. v.	reg. 6 50
A d. u. 1 ó. 36 p.-kor érkező sz. v.	reg. 9 -
Az este 6 ó. 26 p.-kor érkező gy. v.	d u. 2 -
Az éjjel 2 ó. 33 p.-kor érkező sz. v.	este. 7 05
Az éjjel 2 ó. 33 p.-kor érkező sz. v. (P. Ladányig gy. v. átszállítása)	este. 9 15
Debreczenbe érkeznek:	
Budapest felől gy. v.	d e. 11 44
Budapest-Nagyvárad felől	d u. 3 26
Budapest-Nagyvárad felől gy. v.	este. 6 26
Budapest-Nagyvárad felől	éjjel 2 23
P.-Ladányból	reg. 7 42
Kolozsvár-Nagyvárad felől	reg. 5 03
M.-Sziget-Szalmár felől	reg. 7 32
gy. v.	d e. 11 57
M.-Sziget-Szalmár felől	d u. 3 55
Csak Szalmárról	este. 10 12
Kassa-Miskolc felől	este. 6 45
Kassa-S.-A.-Ujhely-Szerencs felől	reg. 8 07
Kassa-Miskolc felől	este. 7 53
máv.-hoz	déli. 11 52
vásártérre	reg. 8 02
B.-Sz.-Mihály- H.-Böszörm. felől	reg. 7 49
máv.-hoz	reg. 6 45
vásártérre	este. 6 14
máv.-hoz	d u. 3 50
vásártérre	d u. 3 41
F.-Abony felől vásártérre	d u. 5 30
m. áll. v.-hoz	d u. 5 45
Ohat-Kócs-Polgár felől vásártérre	d u. 7 39
máv.-hoz	reg. 7 54
Derecske-Nagy-Léta felől	reg. 7 18
	d u. 3 13

Fernolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrem világos lábbeliknek mely kiváló szép fényt és tartósságot ad a bőrnek. Elhasznált peccétes sárga vagy barna bőrnek a Lyosin egészen új fényt ad

Alapított 1832. Gyári raktár Bécs, I. Schulerstrasse 21. Mindenütt kapható.

Gyümölcsfák

legnemesebb fajokban, magas és törpe alanya ojtva, **nagybányai** gyümölestelepemről.

Körték

érés ideje: **Augusztus-Szeptember.** Erdélyi vajonez, Arabiszka, Vásárhelyi magoneza muskotály befőzésre. Vilmos körte, Margarit óriás vajonez: **November-December.** Angeloni hercegnő bronz, Diel vajonez: **December-Január.** Sigel téli vajonez, Clergió: **Január-Február.** Turnai vajonez, Zelenka virgulose, Nemes Kolmár: **Február-Márczius.** Pergamat esperes, Pergamat keretnek.

Almak

érés ideje: **November-December.** Arany parmen, Bismark ananas renet: **Január-Február.** Sárga bellieur, Ristán peppin, Török Bálint Orleánsi renet: **Február-Márczius.** Kaszszeli renet, nemes Széricsika.

Ringló-szilvák és magyar kajszin-barackok.

Árak nagyság szerint 1-2 koronáig.

Megrendeléseket átvevő **TÓTH GYULA** vaskereskedő cég
 vidékre előleg és utánvét mellett.

Általunk kifizetett
főnyeremények

A m. kir.

OSZTÁLYSORSJÁTEK

november 20-án kezdődő HUZÁSARA

postafordultával küldünk szét sorsjegyeket az 1-ső osztályhoz:

602.000 kor. a 240-es számra. 400.000 kor. a 1119-es számra.

200.000 kor. a 48.008-es számra. 200.000 kor. a 98.534-es számra.

100.000 kor. a 79.559-es számra. 100.000 kor. a 94.180-es számra.

90.000 kor. a 2407-es számra. 40.000, 30.000 és sok más nagyobb nyeremény.

1/8 á K. 1.50 1/4 á K. 3.- 1/2 á K. 6.- egész K. 12.-

Csakis nálunk kaphatók az annyira kedvelt

KIS SZAMOK: 1-től 300-ig.

A születési évszámok 1801-től 1900-ig és más SZERENCSE SZAMOK.

Az összeget postautalványon kérjük:

FŐVÁROSI SORSJEGYIRODA
BOGDÁNY S.
 BUDAPEST, Sas-utca 23. I.
 Telefon 14-41.

Rosenthal malomban megnyílt az
OLAJMALOM.

Készíti tökmagból, napraforgó, repce és kenderből a

legjobb olajat.

Az őrlő malomban sima, szitált és pille őrleést, tengeri és árpa darálást a legjutányosabb árban gyorsan elkészítve.

Olajmagvakat a legnagyobb napi áron vasárlók.

Tisztelettel

Rosenthal Daniel.

Borotva-szappan.

Tegyen Schulhoff-féle **Royal** borotva-szappannal kísérletet és megfog róla győződni, hogy az felülmúlja az eddig forgalomba hozott szappanokat.

A „Royal” szappan kitűnően hat az arczbőrre, amennyiben a szakált gyorsan és biztosan puhává teszi, a mit legfénesebben a minden országból beérkezett számtalan elismerő levelek bizonyítanak.

Egy 5 kilós mintacsomagot 4 kor.-ért (bérmentetlenül küld: **SCHULHOFF JAKAB.**

Első Detail szappan- és gyertyagyár. **Kitűnő keleti és folttisztító szappanok is kaphatók mindenféle színben.**

Eláruló helyek az összes városok részére keresetnek.

Kert berendezések. tervkészítés saját bokraimmal.

Alkalmi vétel!

Van szerencsém a virágkedvelő közönség szives tudomására hozni, hogy az őszi idény bekövetkeztével szobai berendezésre szolgáló

élő disz-növényeimet

tulhalmazott raktárom miatt a legolcsóbb árban bocsátom áruba, mely alkalom megragadását melegen ajánlom a nagyérdemű közönség figyelmébe. Megjegyzem, hogy növényeim debreczeni vízzel vannak nevelve s így tartóság tekintetében minden máshonnan hozottat felülmúlnak.

A vásár alkalmával növényeimet a városház előtti téren fogom árultatni.

Kifogástalan minőségű

jácint és tulipán-hagymáim megérkeztek.

Kertészeti telepem megtekintését kérem!

Kiváló tisztelettel

PACZELT JÁNOS

mag- és virágkereskedő.

Finom ízles! — Pontos kiszolgálás!

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhöges, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„**NÁDOR**”

GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, VI., Váci-körút 17.

Eljen!

Egger mellpasztilla csakkamár meggyógyított.

Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Füleky Pál, L. Kovács Nándor, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Dr. Rothschnek V. Emil, Szilov Ferencz, Tóth Béla gyógyszerházában.

NOVAK FERENCZ

vésnök és zománczó

BÉCS, XVI., Koppstrasse 34.

a legtöbb egyesület és testület, szövetség és klubok szállítója.

Előnyös forrás jelvények, diszítések, érmek és kiüntetések tekintetében arany, ezüst és bronzból, kerékpárosok, evezősök, vitorlások, athleák, lövészek, tornászok dalárok, vadászok, veteránok, tüzoltók, stb. számára.

Minták kívánatra bérmentve küldetnek mindenüvé. Elsőrendű ajánlatok.

Egyenruházati-intézet

„A magyar testörhöz.”

PETRUS KÁROLY

polgári és katonai szabó

BÉCS

XV., Hütteldorferstrasse 183.

a cs. és kir. lovassági, gyalogos és tüzér laktanyákkal szemben.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Egyenruhák cs. és kir. katonaság, állami tisztviselők, Veterán-egyletek, sport, vadász és kerékpár kosztümök, liberiák, stb.

JUTÁNYOS ÁRAK, KITŰNŐ KISZOLGÁLÁS.

Játék kártya

készítményeinknek raktárát és egyedi képviselőtünköt, Debrecen és vidékére

Szent-Király Tivadar ur

dohány- és szivar nagy-árudájának adtuk át, a hol minden készítményünk eredeti gyári árban kaphatók.

Teljes tisztelettel:

Piatnik Nándor és Fiai

Budapesti első magyar játék kártya gyárosok.

1 novembertől kezdve!

Olcsó eladásra kerülnek:

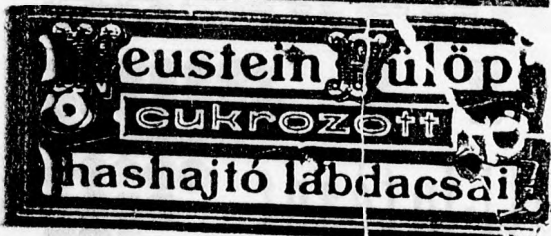
Mezey Gyula piacz-utca női divat üzletében.

- Szombaton:** Több száz drb. flanel, kasán és selyem bluzs.
- Vasárnap:** 300 drb. felső ruha alj és alsó szoknya 1 frtől kiülő gypju anyagokból.
- Hétfo:** Sok ezer mtr. bársony flanel és velez, Tannis anyagok kítűő mosó.
- Kedd:** Meleg alsók (trikók) gyermekek, urak és hölgyek részére, „Jäger szabás.”

- Szerda:** Nagy harisnya vásár.
- Csütörtök:** Nagy kötény vásár.
- Pénteken:** Nagy maradék vásár.

A n. é. vevő közönség b. pártfogását kéri tisztelettel:

Mezey Gyula.

melyek már évek óta jóknak bizonyultak és hírneves orvosoktól, mint könnyű hashajtó feloldó szer ajánlatnak, az emésztést nem zavarják és teljesen ártalmatlanok. Czukrozott minőségük következtében még gyermekek által is szívesen bevételnek.

Egy 15 pilulát tartó mazó doboz 30, egy tekeres mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 2 kor. 45 fill. előleges beküldésénél egy tekeres bérmentve szállítatik.

Kérjünk NEUSTEIN F. hashajtó labdacseit. Csak akkor valódi, ha minden doboz hátulján a mi törvényileg bejegyzett „Szent Lipót” védjegyünkkel van ellátva vörös fekete nyomással. A mi törvényileg védett dobozaink utasításaink és csomagolásainkon Philip's Neustein Apotheker aláírásnak kell lenni.

NEUSTEIN FÜLOP

„Szt.-Lipót”-hoz címzett gyógyszerára
WIEN, I., Plankengasse 6.

Raktárak Debreczenben: Balázs Ödön, Füleky Pál. Mihalovits J. Muraközy László, Dr. Rotschnek V. Emil, Tóth Béla gyógyszerárjaiban.

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjegy által.

A legesélydusabb sorsjáték a mi m. kir. osztályosorsjátékunk.

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény jut.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1.000.000 korona.

1 jutalom 600.000, 1 nyeremény a 400.000, 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 a 10.000, 67 a 5000, 3 a 3000, 437 a 2000, 803 a 1000, 1528 a 500, 140 a 300, 34450 a 200, 4850 a 170, 4850 a 130, 100 a 100, 4350 a 80, 3350 a 40. Összesen:

14.459,000 kor., azaz Tizennégy millió 459.000 kor.

SZERENCSENAPTÁR.

Januar	Február	Március	Aprilis	Május	Junius	Julius	Augosztus	Szeptember	Oktober	November	December
1 9741	1 8658	1 9270	1 3074	1 4080	1 1752	1 1751	1 8646	1 8891	1 8844	1 9579	1 1789
2 6567	2 2627	2 3059	2 1046	2 1230	2 3534	2 3535	2 3825	2 5187	2 5188	2 9643	2 1096
3 2532	3 3815	3 8628	3 3271	3 3531	3 3822	3 3823	3 4858	3 5371	3 5372	3 9660	3 1097
4 3742	4 4224	4 2629	4 3819	4 5819	4 4862	4 4863	4 5370	4 6447	4 6448	4 9661	4 1098
5 3896	5 5163	5 3818	5 4438	5 7432	5 5266	5 5267	5 6445	5 6446	5 6447	5 9662	5 1099
6 5162	6 5805	6 4257	6 5252	6 4659	6 6442	6 6443	6 6444	6 6445	6 6446	6 9663	6 1100
7 5632	7 6907	7 6250	7 6402	7 6442	7 6443	7 6444	7 6445	7 6446	7 6447	7 9664	7 1090
8 6567	8 6 89	8 6401	8 6568	8 6581	8 7432	8 7433	8 8478	8 8479	8 8480	8 9665	8 1091
9 6716	9 7974	9 6581	9 8401	9 8357	9 8358	9 8359	9 8360	9 8361	9 8362	9 9666	9 1092
10 7592	10 8321	10 6718	10 8007	10 8062	10 8063	10 8064	10 8065	10 8066	10 8067	10 9667	10 1093
11 8305	11 8932	11 7977	11 8322	11 8357	11 8358	11 8359	11 8360	11 8361	11 8362	11 9668	11 1094
12 8901	12 1096	12 9187	12 9227	12 1096	12 1097	12 1098	12 1099	12 1100	12 1101	12 9669	12 1095
13 1096	13 1097	13 9187	13 1096	13 1097	13 1098	13 1099	13 1100	13 1101	13 1102	13 9670	13 1096
14 1096	14 9272	14 1096	14 1097	14 1098	14 1099	14 1100	14 1101	14 1102	14 1103	14 9671	14 1097
15 9269	15 2882	15 1099	15 1099	15 1099	15 1099	15 1099	15 1099	15 1099	15 1099	15 9672	15 1098
16 984	16 8575	16 9272	16 9272	16 9272	16 9272	16 9272	16 9272	16 9272	16 9272	16 9673	16 1099
17 8464	17 2629	17 3067	17 1047	17 1730	17 1730	17 1730	17 1730	17 1730	17 1730	17 9674	17 1100
18 2629	18 3815	18 3067	18 3498	18 3532	18 3532	18 3532	18 3532	18 3532	18 3532	18 9675	18 1101
19 3815	19 4224	19 3270	19 3819	19 5819	19 4862	19 4863	19 5370	19 5371	19 5372	19 9676	19 1102
20 4080	20 5234	20 3818	20 4637	20 3820	20 4862	20 4863	20 5370	20 5371	20 5372	20 9677	20 1103
21 5162	21 5805	21 5234	21 5234	21 5234	21 5234	21 5234	21 5234	21 5234	21 5234	21 9678	21 1104
22 5805	22 6567	22 5234	22 6423	22 6423	22 6423	22 6423	22 6423	22 6423	22 6423	22 9679	22 1105
23 6567	23 6716	23 6004	23 6567	23 6567	23 6567	23 6567	23 6567	23 6567	23 6567	23 9680	23 1106
24 6716	24 7974	24 6567	24 7432	24 7432	24 7432	24 7432	24 7432	24 7432	24 7432	24 9681	24 1107
25 7974	25 8321	25 6718	25 8007	25 8007	25 8007	25 8007	25 8007	25 8007	25 8007	25 9682	25 1108
26 8321	26 8932	26 7977	26 8322	26 8322	26 8322	26 8322	26 8322	26 8322	26 8322	26 9683	26 1109
27 8932	27 1096	27 9187	27 9227	27 1096	27 1097	27 1098	27 1099	27 1100	27 1101	27 9684	27 1110
28 1096	28 1097	28 9187	28 1096	28 1097	28 1098	28 1099	28 1100	28 1101	28 1102	28 9685	28 1111
29 1096	29 9272	29 1096	29 1097	29 1098	29 1099	29 1100	29 1101	29 1102	29 1103	29 9686	29 1112
30 9272	30 2882	30 1099	30 1099	30 1099	30 1099	30 1099	30 1099	30 1099	30 1099	30 9687	30 1113
31 984	31 8575	31 9272	31 9272	31 9272	31 9272	31 9272	31 9272	31 9272	31 9272	31 9688	31 1114

Mikor van születésnapom?

Ha időközben e szám elfogyott volna, hasonlót küldünk.

Mindenki kiserelje meg szerencsését a születésnapjára feljegyzett számmal. Ezen naptárban az év minden egyes napjára más szám van feljegyezve, melyek postafordulattal megrendelés esetén nálunk kaphatók, úgy hogy bárki kiválaszthatja saját számát.

Az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az I. osztály eredeti sorsjegyek tervszerű betéjei a következők:

egy nyolczad (1/8) frt. --,75 vagy 1.50 kor. egy negyed (1/4) frt. 1.50 vagy 3.— kor.
„ fél (1/2) frt. 3.— „ 6.— „ „ egész (1) frt. 6.— „ 12.— „

A sorsjegyeket utánvételt vagy az összegnek postautalványon való előzetes beküldése ellenében megküldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megbizásokat kérünk azonnal, de legkésőbb

1. é. november hó 10-éig

hozzánk bizalommal beküldeni.

FIÓKOK: TÖRÖK A. ÉS T^{SA}.

V., Váczi-körut 4.

Muzeum-körut 11.

Erzsébet-körut 54.

BANKHÁZA.

BUDAPEST, VI., Teréz-körut 46.a.

Legnagyobb osztályosorsjáték-üzlet hazánkban.

Sok és igen nagy nyereményt fizetünk ki nagyrabecsült vevőinknek és pedig rövid idő alatt kilencz millió koronánál többet.

Megrendelő levél levágandó.

T. TÖRÖK A. és T^{SA} bankházának, Budapest.

Ezennel megrendelek a m. kir. szab. osztályosorsjáték I. osztályához.....darab eredeti osztályosorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt.

Akor. összeg) u tánveendő,) A nem kívánt törlendő.
) utalvánnyal küldöm,)
) mellegekve bankjegyekben (bőlyegekb.))

Pontos cím:

Rosenberg és Hammer

Villanmüszert Varrógép és Kerékpárüzlete megnyit

Piacz-utca 2. szám alatt, a Nagytemplom mellett.

Nagy raktár mindenféle varrógépek-ből, szabadalmazott golyós csapágygyal és himző készülékkel. Nagy javító műhely! **Varrógép és kerékpár** alkatrészek igen olcsón kaphatók. Villamos házi csengők felszerelése elvállal-tatik.

SZÁMOS CSALÁD LEHET BOLDOGGÁ

CSEKÉLY RIZIKÓ MELLETT.

A MAGYAR KIRÁLYI OSZTÁLYSORSJÁTEK ALTALAMIRE

DÖNTŐ BIZONYÍTÉK

AZON ELVITÁZHATLAN TÉNY, HOGY

MINDEN MÁSODIK SORSJEGY NYER.

KIOSZTÁSRA KERÜLNEK A SORSJEGYVÁSÁRLÓK KÖZÖTT A KÖVETKEZŐ NYEREMÉNYEK:

ESZTELŐ	EGY MILLIÓ KORONA
RESZL:	600.000 KORONA
	400.000 " "
	200.000 " "
	100.000 " "

90.000 - 80.000 - 70.000 - STB. STB.

A X. sorsjáték I. osztályu húzása már **NOVEMBER 20. és 21.**-én történik, s ehhez ismert szerencseszá-mait ajánlja míg a készlet tart.

1/2	EREDETI SORSJEGY	1. 50
1/4	"	3. -
1/8	"	6. -
1/16	"	12. -

BENKŐ BANKHÁZA BUDAPEST.

VI. ANDRÁSSY-ÚT 79.

MEGRENDELÉSHEZ LEVELETŐLAP IS ALKALMAS!
MINDEN MEGBIZÁSHOZ POSTAI BEFIZETŐLAPOT
MELLELRELVŐNK, MIALULTA VEVŐINKNEK AZON ELŐNYÖK VAN, HOGY
BEFIZETÉSEIKET, PORTOMENTÉSEN TELJESÍTTETIK.
A bankházunkban vásárolt sorsjegyekre eső nyereményeket
bármely vidéki bank kifizeti, mégis a titoktartás céljából
ajánlatos a nyert összegeket közvetlenül nálunk átvenni.

Egyedül valódi angol Thierry A. gyógyszerész-féle **BALZSAM**

Közegészségügyi hatóságilag megvizsgálva és véleményezve.
A paláczk felszerelése a kereskedelmi törvény védjegy oltalmába részesül.

Ezen balzsam úgy beisőleg, mint külsőleg használ és pe-dig: 1. Még eddig el nem ért hatásu gyógyszer a tüdő és mell minden betegségeinél, enyhíti a hurutot, csillapítja a kihányást, eltávolítja a fájó köhögést és idült fájdalmakat is gyógyít. 2. Kiválóan használ torokgyulladásnál, rekedtségnél és minden nyakbetegségekben stb. 3. Teljesen eltávolít minden lázt. 4. Meg-lepően gyógyítja a gyomorgöresöket, kólikát és szaggatásokat. 5. A könnyű székélést elősegíti és a vért valamint a vesét tisztítja, eltávolítja a lépkört, a buskomrságot, elősegíti az étvá-gyat és emésztést. 6. Kitűnően használ fogfájásoknál, odvas fog-gaknál, megszünteti a szájbüzt, minden fog- és szájbetegségek-nél, eltávolítja a felbőfögést. 7. Kitűnően használ külsőleg, mint csoda-gyógyszer minden sebeknél, égéseknél, fagyott ta-gokra, megszünteti a fejfájást, zugást, szaggatást, köszvényt, fülbajt stb.

Figyeljünk mindig pontosan a fenti zö'd angyal védjegyre!
Hamisításoktól legjobban megóvhatjuk magunkat, ha *közzelennül* a gyárból rendelünk eredeti karton csomagokban. — Az osztrák magyar birodalom bármely postaállomására küldve, 12 kis vagy 6 duplatéveg ára 4 korona. Bosznia vagy Herzegovinába 4 korona 60 fillér. Megrendelések csak a pénz előleges beküldése vagy részletfizetés mellett eszközölhetnek.

Miért szenved Ön! Mikor a biztos gyógyulásra bármiféle és bármi régi sebeknél biztos kilátása van és a csaknem mindig fájdalmas és veszélyes műtéteket, sőt egyes tagok levágását is kikerülheti

THIERRY A. gyógyszerész **százlevelü rózsá-balzsamával,**

egyedül valódi — — — mely rendkívül szívóerővel bír s a sebek gyógyításában, valamint a fájdalmak enyhítésében utólérhetetlen. A valódi százlevelü rózsá-balzsam használható:

a gyermekágyasnő mellbajánál, tejgyülemlésnél, mellkeményedésnél, orbáncz, mindennemű sérelmek, láb vagy csont sebesülések, sebek, genyedtség, dagadt lábak, sőt csontszu ellen, ütés-, szurás-, lő-, vágás- és zuzódási sebek ellen. Használható minden idegen részek, u. m.: üveg, faszálka, homok, szilánk és tüskék eltávolítására. Mindennemű daganat, kinövés, pokolvar, ujjaképződés, sőt rákbeteg-ség ellen, szemölcs, körömdaganat, hólyag és földörzsölt lábak gyógyítására. Minden-nemű égési sebek, fagyott testrészek, betegeknek hosszasan fekvés által támadt sebek, nyakdaganat, vértorlódás, fülzugás és a gyermekeknek előforduló kisebesedések ellen stb. — A szétküldés kizárólag az összeg előleges beküldése mellett eszközöl-tetik. — 2 tégeiy csomagolás, szállítólevél és bérmentes megküldéssel 3 kor. és 50 fill.

Számos bizonyítvány áll rendelkezésre! Figyelmeztetek mindenkit a hatástalan hamisítvá-nyok megvételétől s kérem szigorúan arra ügyelni, hogy minden tégelyen a fenti védjegy és czégnék „Thierry A. örangyal-gyógyszertára Pregradában” beleégetve kell lenni. E két gyógyító ere-jére nézve felülmulhatatlan szer sohase romlik meg, de sőt ellenkezőleg minél régiebbek, annál értékesebbek és hatásosabbak, nem árt nekik se a hideg, se a meleg, azért bármely időszakban használhatók. Csaknem mindig biztos sikerrel járnak, különösen míg az orvos megérkezik, ter-mészetenesen soha se szabad másféle hamisításokhoz vagy sokszorosan ajánlott hatástalan és ér-téktelen pótszerekhez nyulni, melyekért csak haszontalanul dobjuk ki a pénzünket, de maradjunk meg mindig a régi, kipróbált, olcsó, megbízható s a mellett teljesen ártalmatlan, világhírű szer mellett, melyeket minden családnál előforduló eshetőségekre mindig készletben kellene tartani. Ahol a valódiság minden felsorolt jeleivel ellátva nem volna kapható, egyszerűen rendeljük köz-veltenül az alábbi czim alatt:

THIERRY ADOLF LIMITED örangyal-gyógyszertárától, Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Központi raktár:

Budapesten: Török J.; Zágrábban: Mittelbach S. és Bécsben: Brady C. gyógyszer-tárában.

Bekesi „Prima”

házi kenyérsütőde **DEBRECZENBEN.**

Sütőde-telep: Miklós-utca 35. sz. alatt, Falk-ház. — Főelárusítási hely, november 1-től: Piacz-utca 26. sz., Szikszay-ház, a nagy tőzsde mellett.

Fiók elárusító helyek: Simonffy-utczai 2. és 18-as számú vassátrak, hol mindennap az elárusítások történnek.

Korondi Sándorné és Társa.

Arverési hirdetés.

A debreceni kir. járásbírósnak 1902. é. 23630 sz. végzése folytán a néh. Balogh Mihály hagyatékához leltározott különféle mintegy 150 hliter bakar, rizling és közönséges érmeleki ó, nemkülönben az idén mintegy 30-40 hliter bor hordóstól, valamint más egyéb ingóságok ugyanint hordók stb. önkéntes árverési értékesítése rendeltetvén el, — ezt a n. é. közönségnek azzal van szerencsém tudomására hozni, hogy ezen **önkéntes árverést** az érdekeltek közbenjöttével **Vajdán** (Biharmegye vasuti-állomás Bihar-Diószeg) **Balog-féle szállótelepen** **f. é. november hó 7-én d. e. 9 órakor** fogom megtartani.

Dr. Mariska György.
hagy. zárgondok

Szőlőoltványok

szokvány minőségben és európai nemes gyökere és sima vesszők mélyen leszállított áron. Oltványok ezre 90-100 frt. Mindenik a legkiválóbb bor és csemegefajokból, fajtisztán, teljes jótállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg nem felelne, úgy az oda és visszazállítási költséget, valamint a megrendelő által kibetartott ősztetet hiány nélkül azonnal visszafiretem. Így mindenki ebbeli szükségletét az én költségemen házához szállítva tekintheti meg.

ÉLŐKERÍTÉS.

Gleditschia csemeték és magvak.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly brükös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy, hogy a bekerített részek teljesen kulcsal zárhatók. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útítési és kezelési utasítás mellékeltek. Bővebb tájékozás végett szíves fénynyomatu díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül egy oly könyvet kap ezzel, kicímét egy levelező lapon tudatja, mely nincsen az a ház vagy család, ahol annak tartalmát haszonra ne fordítanák, városon, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt, így még szoknak is érdeklődni, kik rendelni szeretnének, mert akarnak mert benne számos oly közlemények foglaltatnak melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek.

Diócsemeték Kétéves, óriási jövődelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyészése majd minden gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Czím: „Érmeleki Első Szőlőoltvány-Telep.” Nagg-Kágya u. p. Szekelyhid.

Fenn áll: **Dr. Rothschnek V. Emil** Alapított: **1772.**
131 év óta. az „ARANY EGYSZARVU”-hoz címzett **GYÓGYSZERTÁRA** évben.

DEBRECZENBEN, (Czepléd) Kossuth-utca 8. szám alatt a színház mellett.

Ajánlja első kézből gyári raktárát bel- és külföldi, valamint saját készítésű

Gyógyszer-különlegességeknek:

Fogporok — pépek	Bőr- és nemibetegségek külön.	Gyomorerősítők — Gyógyborók, Dióessentia
Fogceppek — ragaszok		Fülfájás ellen — Sóborszeszek
Szájvizek — labdacok		Seb- és tyukszentapaszok
Szemvizek (Römerhaus — Lebois)		Fagykenők — Készénygyógyszerek
Mellszörpök — Csukamáj olajok		Hivatalos kötszerek
Gyermek-tápszerek		Vérképző vaskészítmények
Gyomortisztító labdacok		
Glycerin-készítmények		
Czukorkák köhögéscsillapítók		

Illat és szépítőszereknek:

Aréz- és kéz-erémek	Legjobb!	Bajusz és hajnövesztők
Aréz- és hajporok		Gyógy- és piperezsappanok (szepleszappanok)
Hajkenők és — festők		Parfüme-illatszerek
Bajuszpedrők saját és Tiszaujlaki		Füstölők illatos és gyógyszeres
Mosdó- és szeplovizok		Vaselin-készítmények
Glycerin-készítmények		
Illatos olajok és pomádék		

Állat-gyógy- és háztartási szereknek:

Juh-, ló- és marharüh ellen	Legjobb!	Dió- és makk-kávé
Sertés- és aprómarhadóg ellen		Egészségi mustár ételhez
Rovar-, egér- és patkányirtó szerek		Fertőtlenítő-szerek
Író- és ruhajegyző tenták		Tépesek, fecskendők, irrigatorok
Szobapadló-fénymáz, kittinő, szagnélkölő		Oltó viaszfélék

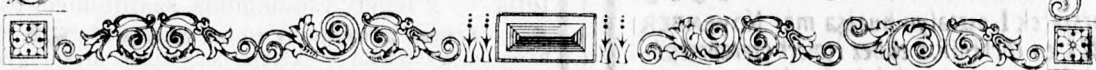
Hasonszenvi gyógyszerek:

Anyafestvények	Homóopathia.	Egyes adagokban
Higitások		Berendezett szekrényekben
Dörzsölések		Házi- vagy uti szükségletre
Golyócskák		Ujra felszerelések és megtöltések

Stb. naponta felmerülő gyógyszerészeti ujdonságok!

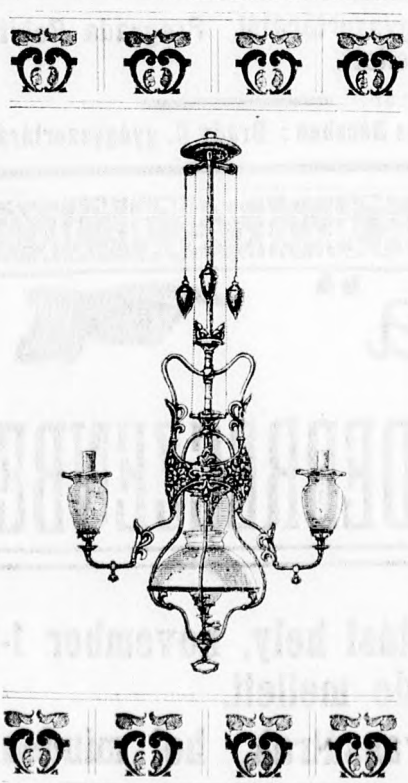
Jegyzet: Miatán minden készítmények közvetlen a készítőktől, — tehát csakis „valódi minőségben” tartatnak, — azok talán másfelé előfordulható olcsóbb ajánlatokkal — sem árban, sem minőségben — párhuzamba nem tehető.

Vidéki megrendelések postafordulijával megküldetnek.

== Kizárólag hazai gyártmány. ==

Kizárólag hazai gyártmány.

A MAGYAR FÉM- ÉS LÁMPAÁRU-GYÁR

részvénytársaság gyári raktára

DEBRECZEN, Placz-utca és Simonffy-utca sarok.
Gyar: BUDAPEST—KÖBANYÁN.

Ajánlja gyártmányait:
Légszesz csillarak, asztali és függő lámpákat
valamint
egyszerű lámpákat közönséges használatra.
BRONZE DISZTARGYAKAT,
állványok, íróasztali berendezések, gyertyatartók stb.
a legmersékeltebb gyári arak mellett.

Ugyanitt kapható valódi amerikai Petroleum.
„Király-olaj”
mely kizárólag e gyár számára gyártatik, tiszta, szagtalan és robbanhatatlan.
Helyben minden mennyiség hazhoz szállittatik.

Kizárólag hazai gyártmány.

== Kizárólag hazai gyártmány. ==